

ISSN:1309-4173

Volume 5/2 March 2013

HISTORY STUDIES

INTERNATIONAL JOURNAL OF HISTORY

A Tribute to
Prof. Dr.
Halil İNALCIK
2013

Editors
Prof. Dr. M. Metin HÜLAGÜ
Doç. Dr. Osman KÖSE

HISTORY STUDIES ULUSLARARASI TARİH ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

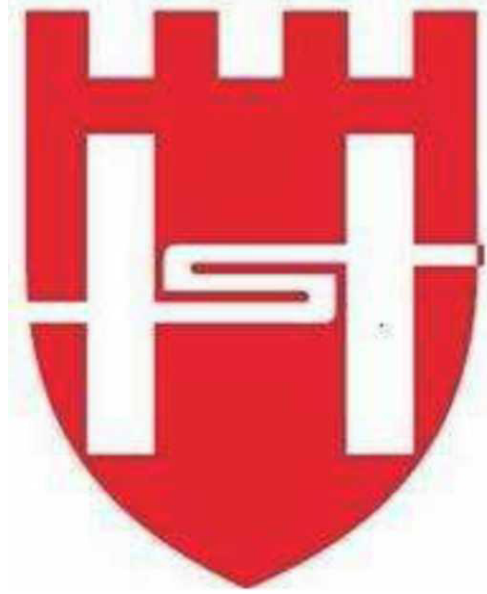
ULUSLARARASI TARİH ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Prof. Dr. Halil İNALCIK Armağanı
A Tribute to Prof. Dr. Halil İNALCIK

History Studies

International Journal of History

History Studies Dergisi üç ayda bir yayınlanan uluslararası hakemli bir dergidir. History Studies Dergisi'nde yayınlanan tüm yazıların, dil, bilim ve hukûki açıdan bütün sorumluluğu yazarlarına, yayın hakları History Studies Dergisi'ne aittir. Yayınlanan yazılar yayıncının yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz. Yayın Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamakta serbesttir. Gönderilen yazılar iade edilmez.

The History Studies is an international, peer-reviewed quarterly journal. Authors bear the sole legal responsibility for their published works in the History Studies. The History Studies has the sole ownership of copyright to all published works. No part of this publication shall be produced in any form without the written consent of the History Studies.

The Editorial Board makes the final decision to publish articles. No article is returned to authors.

History Studies
Indexed by **ASOS, EBSCO, DOAJ, Index COPERNICUS,**
and **Index ISLAMICUS**

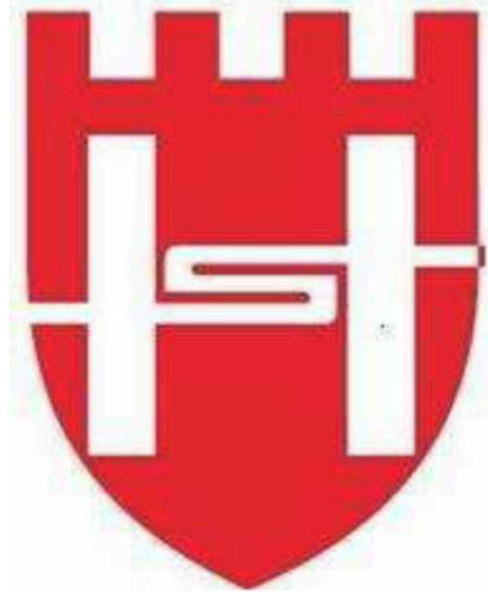
ISSN: (Print) 1309 - 4688 - (Online)1309 - 4173

History Studies
A Tribute to Prof. Dr. Halil INALCIK
Volume 5/2 2013

Samsun, Mart / March 2013
A Tribute to Prof. Dr. Halil İNALCIK
Volume 5 / 2 2013

History Studies

International Journal of History

Prof. Dr. Halil İNALCIK Armağarı

A Tribute to Prof. Dr. Halil İNALCIK

Editors:

Prof. Dr. M. Metin HÜLAGÜ
Assoc. Prof. Dr. Osman KÖSE

Ondokuz Mayıs University, Faculty of Education, Kurupelit - Samsun, TURKEY

Tel: +90 362 312 19 19

Fax: +90 362 457 60 78

E-mail: history.studies@yahoo.com

Web: <http://www.historystudies.net/>

History Studies
A Tribute to Prof. Dr. Halil İNALCIK
Volume 5/2 2013

HISTORY STUDIES

Uluslararası Hakemli Dergi / International Journal of History

Sahibi / Owner
Osman KÖSE

Editör / Editor
Osman KÖSE

Editor Yardımcıları / Associate Editors
Tamer BALCI – İbrahim SERBESTOĞLU

Yayın Kurulu Başkanı / Director of Editorial Board
Zübeyde Güneş YAĞCI

Genel Koordinatör / General Coordinator
Muhammed Bilal ÇELİK

Türkçe Dil Editörü / Turkish Language Editor
Mehmet AYDIN

İngilizce Dil Editörü / English Language Editor
Christopher L. MILLER

İtalyanca Dil Editörü / Italian Language Editor
Marco MIOTTO

İspanyolca Dil Editörü / Spanish Language Editor
Glenn MARTINEZ

Fransızca Dil Editörleri / French Language Editors
Kenan ŞEN - Yaşar DEMİR

Dil Uzmanları / Language Experts
Salih KILIÇ – Nazlı MURZİOĞLU
Aslıhan YILDIZ – Rabia Esra ÇETİNKAYA

Kaynakça Sorumlusu / Bibliography Processor
Zafer GÖLEN

İletişim Sorumluları / Correspondents
Mucize ÜNLÜ

Baskı Sorumluları / Print Masters
Ali SEYLAN – Ramazan BÖLÜK - Ahmet AKŞAR
Ayhan SERTKAYA - Şule GÜN - Yakup YILMAZ

Teknik Sorumlular / Technical Crew
Hasan ATSIZ – Orhan ÇAM

Yayın Kurulu / Editorial Board
Mehmet AYDIN - Hasan BABACAN - Tamer BALCI - Mehmet BEŞİRLİ – Hüseyin ÇINAR - Mustafa ÇOLAK - Ümit EKİN
İlhan EKİNCİ – Önder DUMAN – Mehmet Dursun ERDEM - Behset KARACA - Bünyamin KOCAOĞLU - Telli KORKMAZ -
Cemalettin KÖMÜRCÜ - Kemalettin KUZUCU - Bayram NAZIR - Selim ÖZCAN - M. Fatih SANCAKTAR - Haşim ŞAHİN -
Mucize ÜNLÜ – Sibel ÜST - Yücel YİĞİT – Fahri SAKAL

Danışma Kurulu / Advisory Board
Dursun Ali AKBULUT – Kemal ARI - Mehmet ALPARGU - Metin AYIŞIĞI – Tuncer BAYKARA - Arif BİLGİN – İdris
BOSTAN - Salim CÖHCE – Mustafa DAŞ - Mustafa DEMİR – Süleyman DEMİRCİ – Saadettin GÖMEÇ - Abdullah
GÜNDOĞDU - Nedim İPEK – Süleyman KIZILTOPRAK – Enver KONUKÇU - Hikmet ÖKSÜZ - Mehmet ÖZ - Azmi ÖZCAN
- Yücel ÖZTURK - Haluk SELVİ - Enis ŞAHİN – Ahmet ŞİMŞİRGİL - Ömer TURAN - Mehmet Ali ÜNAL - Yavuz ÜNAL

History Studies
A Tribute to Prof. Dr. Halil INALCIK
Volume 5/2 2013

HISTORY STUDIES

Uluslararası Hakemli Dergi / International Journal of History

Volume 5 / 2 2013 - Hakemler / Referees

Prof. Dr. Halil İNALCIK Armağanı

A Tribute to Prof. Dr. Halil İNALCIK

- Yrd.Doç.Dr. Turan Açık- Amasya Üniversitesi
Prof.Dr. Muhammet Beşir Aşan- Fırat Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Şeyma Ay- Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Mehmet Aydın-Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof.Dr. Abdülhalik Bakır- Bilecik Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Sezai Balcı-Giresun Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Betül Batır- İstanbul Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Yaşar Baytal-Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Yaşar Bedirhan- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Doç.Dr. Hakkı Büyükbaş-Erciyes Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Necati Çavdar- Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof.Dr. Şenol Çelik- Balıkesir Üniversitesi
Doç.Dr. Songül Çolak- Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof.Dr. Mustafa Daş- Dokuz Eylül Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Alparslan Demir-Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. A. Şevki Duymaz- Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç.Dr. İlhan Ekinci-Ordu Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Mustafa Gökçe- Aksaray Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Alev Gözcü- Dokuz Eylül Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Emine Güldüoğlu- Ardahan Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Ali Güveloğlu- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Muhammed Salah Harzallah- Iseah of Tozeur, Tunisia
Yrd.Doç.Dr. Pelin İskender- Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. İbrahim İslam- Harran Üniversitesi
Doç.Dr. Yılmaz Karadeniz-Muş Alparslan Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Muhittin Kapanşahin- Erciyes Üniversitesi
Doç.Dr. Rıza Karagöz- Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç.Dr. Nilay Karakaya- Erciyes Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. İsmail Kıvrım- Gaziantep Üniversitesi
Doç.Dr. Bünyamin Kocaoğlu-Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Metin Kopar- Adıyaman Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Metin Ziya Köse- Nevşehir Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Fahri Maden-Kastamonu Üniversitesi
Doç.Dr. Jülide Akyüz Orat- Kafkas Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Selim Özcan- Amasya Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Tuğrul Özcan- Sütçü İmam Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Mücahit Özçelik- Erciyes Üniversitesi
Dr. Cihan Özgün-Ege Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Selim Hilmi Özkan- Yıldız Teknik Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Selma Pehlivan- Sakarya Üniversitesi
Dr. Ferhat Pirinççi- Uludağ Üniversitesi
Doç.Dr. Fahri Sakal-Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. İbrahim Serbestoğlu-Amasya Üniversitesi
Doç.Dr. Ayşen Sina- Ankara Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Cemile Şahin- Karabük Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. İsmail Şahin- Karabük Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. M. Kemal Şahin- Adnan Menderes Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. İbrahim Caner Türk- Erzincan Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Veli Ünsal- Ahi Evran Üniversitesi
Doç.Dr. Zübeyde G. Yağcı- Balıkesir Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Serkan Yazıcı- Sakarya Üniversitesi
Doç.Dr. Ahmet Yiğit- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof.Dr. Abdulkadir Yuvalı- Erciyes Üniversitesi

History Studies

A Tribute to Prof. Dr. Halil İNALCIK

Volume 5/2 2013

CONTENTS / İÇİNDEKİLER

Turan Açık	1-19
Yeminin İki Yüzü: Vicdanı ve Toplumsal Kanaat Arasında Osmanlı Bireyi <i>Two Sides of Oath: Ottoman Individual Between Conscience and Public Opinion</i>	
Zafer Akbaş-Adem Baş	21-44
İran'ın Nükleer Enerji Politikası ve Yansımaları <i>Iran's Nuclear Energy Policy and Its Implications</i>	
Alper Başer	45-55
İngiliz Elçisi Thomas Roe'nun Yazışmalarında II. Osman Dönemi <i>Period of Osman II in the Correspondence of British Ambassador Thomas Roe</i>	
Gökhan Bolat	57-77
Anglo-Persian Oil Company'den British Petroleum'a (Bp): İngiltere'nin İran'daki Petrol Macerası <i>From Anglo-Persian Oil Company to British Petroleum (BP): Britain's Oil Adventure in Iran</i>	
Celil Bozkurt	79-106
Türk Siyasetinde İslam Demokrat Partisi ve Kamuoyundaki Yankıları <i>Islam Democrat Party in the Turkish Politics and Its Reflections on the Public Opinion</i>	
Hakkı Büyükbaş	107-120
Tarih ve Uluslararası İlişkiler: Yapıcı Bir Diyalog Çağrısı <i>History and International Relations: An Appeal for a Constructive Dialogue</i>	
Yaşar Demir	121-135
L'établissement du mandat français en Syrie et dans le sandjak d'Alexandrette <i>Suriye ve İskenderun Sancağı'nda Fransız Mandasının Kurulması</i>	
Gökhan Dilbaş	137-154
Macar Tarihinde Peçenekler <i>Pechenegs in the Hungarian History</i>	
Aydın Efe	155-169
Mursaloğlu Mustafa Şevki Paşa (1840-1914) <i>Mursaloğlu Mustafa Şevki Pasha (1840-1914)</i>	
Volkan Ertürk	171-198
Vize Sancağı Dirlikleri (1530-1568) <i>Fiefs in the Sandjak of Vize (1530-1568)</i>	

- Erdoğan Keleş** **199-241**
II. Abdülhamid Devrinde Aydın Vilayetinde Sanat ve Meslek Okulları
The Arts and Crafts Schools in Aydın Province during the Reign of Abdulhamid II (1876-1909)
- İsmail Kıvrım** **243-262**
17. Yüzyılda Bir Valide Sultanın Günlük Hayatı: Vâlîde Hadîce Turhan Sultan
Daily Life of a Sultan's Mother in the Seventeenth Century: Vâlîde Hadîce Turhan Sultan
- Bekir Koçlar** **263-286**
Türk Milliyetçiliği Düşüncesini Tanımlama ve Temellendirme Çalışmalarına Bir Örnek:
Ergenekon Dergisi
An Example to Define and Systemize Turkish Nationalist Thought: Ergenekon
- Said Olgun** **287-301**
Siirt Halkevi ve Faaliyetleri (1934-1951)
Siirt People's House and Its Activities (1934-1951)
- Muharrem Öztel** **303-325**
Tanzimat Devri ve Sonrasında Osmanlı Piyasalarında İhtikâr Sorunu
İhtikâr Problem in the Ottoman Markets During and After the Tanzimat Period
- Murat Öztürk** **327-346**
İslamiyet'ten Önce Türklerin Din Anlayışı ve Gök Tanrı Dini
The Pre-Islamic Religion Concept of Turks and Gok Tengri Religion
- Derya Derin Paşaoğlu** **347-386**
Muhacir Komisyonu Maruzatı'na Göre (1877-78) 93 Harbi Sonrası Muhacir İskânı
Settlement of Immigrants after the Russo-Turkish War of 1877-78 According to the Immigrant Commission Report
- Selma Pehlivan** **387-395**
Erzurum'un İlkçağ Tarihi Araştırmalarına Bir Bakış
A Glance at the Ancient Period Studies of Erzurum
- Melike Sarıkçıoğlu** **397-410**
İran'da Nasereddin Şah ve Muzaffereddin Şah Dönemi'nde (1848-1907) İngiltere Rusya ve Fransa'ya Verilen İmtiyazlar
Iranian Concessions Granted to England, Russia and France During the Rules of Nasereddin Shah and Muzaffereddin Shah (1848-1907)
- Tahir Sevinç** **411-428**
Osmanlı-Sicilya İlişkileri ve Cizye Muhasebecisi Hüseyin Efendi'nin Sicilya Elçiliği (1740-1742)
Ottoman-Sicilian Relations and the Jizyah Accountant Hüseyin Efendi's Ambassadorship in Sicily (1740-1742)

- Mustafa Şahin** 429-441
Timur İmparatorluğu'nda Müzik-Eğlence Kültürü ve Yetişen Ünlü Müzisyenler
Music-Entertainment Culture and Famous Musicians in the Tamerlane Empire
- Alaattin Uca- Aytunç Ülker** 443-470
1917 Tarihli Karaman-Konya-Ereğli Haritası ve Değerlendirilmesi
An Evaluation of a 1917 Map of Karaman-Konya-Eregli
- Pınar Ülgen** 471-487
Geç Ortaçağ Avrupasında Lonca Teşkilatı
The Guild Organization in the Late Medieval Europe
- Hüseyin Üreten** 489-506
Manisa Müzesi'ndeki Marsyas Heykeli'nin İkonografik Çözümlemesi ve Apameia Üzerine Bir Araştırma
Iconographic Analysis of the Marsyas Statue in the Manisa Museum and an Inquiry on Apameia
- Zübeyde Güneş Yağcı** 507-537
H. 1015/1016 (M. 1606/1607) Tarihli İstanbul Gümrük Defteri
H. 1015/1016 (M. 1606/1607) Dated Istanbul Customs Register
- Savaş Yıldırım** 539-563
Ankara'nın Kalecik İlçesindeki Camiler
Mosques in the Kalecik District of Ankara
- Murat Yıldız** 565-585
Geçmişten Bugüne Üsküdar Ayazma Mahallesi'nde Yapı-Mekan İlişkisi
From Past to Present Structure and Place Relationship in the Ayazma District of Üsküdar
- REVIEW BOOKS / KİTAP TANITIM VE DEĞERLENDİRME**
- Zübeyde Güneş Yağcı** 589-599
Prof.Dr.Halil İnalçık
- Margeret Rose Graham** 601-610
The Critiques of Zionism
Siyonizmin Kritiği
- Abidin Temizer** 611-614
MAŽURANIĆ, Matija, Bosna'ya Bir Bakış Yahut Bir Hırvat Vatandaşının 1839-40 Yılları Arasında O Eyalette Kısa Bir Yolculuğu, (Osmanlı Dönemi Bosnasına Dair Bir Seyahatname), Yayına Hazırlayanlar: Ekrem Čaušević, Tatjana Paić-Vukić, Ayla Hafız Küçükusta, Bal-tam, Prizren 2011, 104 sayfa (ISBN: 978-9951-436-04-5).
MAŽURANIĆ, Matija, A Croat's View Of Ottoman Bosnia: The Travelogue Of Matija Mažuranić From The Years 1839-40, Authors: Ekrem Čaušević, Tatjana Paić-Vukić, Ayla Hafız Küçükusta, Bal-tam, Prizren 2011, 104 pages (ISBN: 978-9951-436-04-5).

ISSN: 1309 4173 (Online) 1309 - 4688 (Print)

Volume 5 Issue 2, A Tribute to Prof. Dr. Halil INALCIK p. 443-470, March, 2013

1917 Tarihli Karaman-Konya-Ereğli Haritası ve Değerlendirilmesi An Evaluation of a 1917 Map of Karaman-Konya-Eregli

Yrd. Doç. Dr. Alaattin Uca
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi-Karaman
Arş. Gör. Aytunç Ülker
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi-Karaman

Öz: Bu makale Karaman-Konya-Ereğli yöresi hakkında bilgi veren 1917 tarihinde çizilmiş bir bölge haritasını inceleyerek o döneme ait kara ve demiryolları ve bugün yerleşim olmayan eski yerleşim yerlerini tespit etmektedir. Bölgenin elektrik ihtiyacını karşılamak amacıyla hazırlanan bir proje dosyasında bölgenin elektrik üretmeye yönelik su kapasitesini gösteren rapor, Karaman Şehir Haritası bir de Konya-Karaman-Ereğli Bölge Haritası bulunmaktadır. Bu dosyada yer alan Karaman Şehir Haritası ve adı geçen rapor daha önce incelenerek yayınlanmıştır. Bu makale de ise aynı proje dosyasında bulunan bölge haritası ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Karaman, Konya, Ereğli, Anadolu

Abstract: This article examines a 1917 regional map of Karaman-Konya-Ereğli and reveals the roads and railroads as well as the names of currently uninhabited places. The regional map is placed in a project folder that was prepared to determine the hydro electrical capacity of the region. The folder also included a report and Karaman city map, which were previously examined and published. This article examines the regional map in the same folder.

Key Words: Ottoman Empire, Karaman, Konya, Ereğli, Anatolia

I. Giriş

Günümüzden yaklaşık bir asır evvel çizilmiş, Karaman-Konya-Ereğli ve yakın çevresini kapsayan belge niteliğindeki bir harita söz konusu bölge hakkında ilginç bilgiler vermektedir. 1917 tarihli bu harita Yerköprü Şelalesi'nden elektrik elde etmek ve Karaman merkez olmak üzere, elde edilecek elektriği bölgeye dağıtmak için yaptırılan bir proje kapsamında çizilmiştir. Projenin sahibi Karamanlı işadami Hacı Sami Tartan'dır. Projenin ve dolayısıyla söz konusu haritanın orijinali T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivinde BCA: 42E7/230..0.0.0/138.8..1. numaralı dosyada bulunmaktadır.

Haritanın sağ üst köşesinde Arap harfleriyle ve Osmanlı Türkçesiyle şu ifade yazılıdır:¹

“Konya ve Karaman Şehirleri Civarında Te'sisât-ı Elektrikiyyeye Dair Haritadır Hudud-ı İmtiyaziye”

Bu açıklamanın hemen altında ise Latin harfleriyle ve Fransızca olarak yukarıdaki ifadelerle aynı anlama gelen şu açıklamaya yer verilmiştir:

¹Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), 42E7/230..0.0.0/138.8..1.

“PLAN D’ELECTRIFICATION
DES ENVIRONS DE LA VILLE DE KONIA ET DE KARAMAN
LIMITES DE LA CONCESSION”

Haritada öncelikle imtiyazın hududu belirlenmiştir. Sille-Bozkır, Bozkır-Küpçüler, Küpçüler-Fisandon, Fisandon-Ereğli, Ereğli-Karapınar ve Karapınar-Sille arasına çizilen düz çizgiler birleştirilerek bu imtiyaz alanının sınırları tespit edilmiştir.

Sol alt köşesinde haritanın ölçeği 1/400.000 olarak hem Osmanlı Türkçesi hem de Fransızca ve Latin harfleriyle şöyle belirtilmiştir: “1/400.000 Mikyas, Echelle 1:400.000”

Haritanın sağ alt köşesinde biri üç ikisi de birer kuruşluk olmak üzere üç tane, toplamda beş kuruş değerinde üç adet damga pulu bulunmakta ve bu pulların üzerinde Alexander Raymond imzası ve İstanbul 5. XII. 1917 ibaresi yer almaktadır.

Haritada göze çarpan önemli objelerden biri de “Bağdat Hattı”dır. Elbette ki bu hattın Konya-Karaman-Ereğli bölümü haritanın tam ortasında yer almakta ve ilk göze çarpan nesne olma özelliğini taşımaktadır. Çünkü projenin asıl can alıcı noktası Göksu ve Karasu nehirlerinden ya da başka bir deyişle Yerköprü Şelalesi’nden üretilecek elektrikle, bu hatta tramvay işletmek düşüncesidir. Projeye göre Karaman, Konya ve Ereğli’nin tenviri yani aydınlatılması sağlanacak, bazı fabrikalar kurulacak ve de Bağdat Hattı’nın bölgeden geçen bölümü üzerinde tramvay işletmeciliği yapılacaktır. Ancak bu proje Mondros Mütarekesi’nin imzalanması ve işgallerin başlamasıyla gerçekleşme imkânı bulamamıştır.²

Haritada Bağdat Hattı olarak adlandırılan bölüm bugünkü Konya-Karaman-Ereğli demiryolu hattıdır. Bu hat 25 Ekim 1904’te açılmıştır. Bu yol II. Abdülhamit döneminin önemli projelerinden olan Berlin-Bağdat Demiryolu ya da Hicaz Demiryolu gibi adlarla anılan büyük bir projenin parçasıdır. Dolayısıyla Padişah II. Abdülhamit’in temsilcisi Turhan Paşa hattın açılışında yaptığı konuşmada şunları söylemiştir:

“Bu hat toprakları verimli büyük vilayetlerden geçecek, iki denizi birleştirecek ve yüce bir ağaç gibi dallarını her yöne salacak, geçtiği yerlerde ticaret ve refah artacak, buralarda yaşayanlar mutlu olacak, kalkınacaklar, yeni uygarlık ve zenginlik merkezleri fişkiracak ve her yanda refah artacak...”³

Hattın açıldığı 25 Ekim 1904 tarihindeki durum ile haritanın çizildiği 5 Aralık 1917’deki durum çok farklıdır. Aradan geçen yaklaşık on üç yıllık süreçte Birinci Dünya Savaşı çıkmış ve neredeyse sonuçlanma aşamasına gelmiş, Osmanlı Devleti yenilmiş ve dünya dengeleri değişmiştir.

Hacı Sami Tartan’ın bu projesi, gelinen noktada o gün için belki de en gerçekçi proje olup, Milli Mücadele yıllarında ve sonrasında Atatürk’ün Anadolu’da izlediği milli politika ve Türkiye’nin gelişmesine büyümesine yönelik proje üretme anlayışının ilk örneklerinden biri olarak da değerlendirilebilir.

²Sapançalı H. Hüseyin, *Karaman Ahval-i İctimaiyye Coğrafiyye ve Tarihiyyesi 1338 R./1341 H.* (Birinci Kitap), Yayınlayan: İbrahim Güler, (Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1993), 28.

³Mustafa Albayrak, “Osmanlı-Alman İlişkilerinin Gelişimi ve Bağdat Demiryolu’nun Yapımı”, *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarih Araştırmaları ve Uygulama Merkezi Dergisi (OTAM)*, C.VI (1995): 21.

Haritada demiryolu dikkati çekmekle beraber Konya-Karaman kara yolu dışında önemli bir yola rastlanmamaktadır. Hatta Karaman-Ereğli arasında bile kara yolu yoktur. Bu da zamanımızdan yaklaşık bir asır önce bölgede karayollarına fazla önem verilmediğinin göstergesidir. O günlerde taşrada kullanılan motorlu araç sayısının çok sınırlı olmasının bunda etkili olduğu düşünülebilir.

Harita proje kapsamında imtiyaz hududunu göstermesinin yanı sıra bölgenin yaklaşık yüz yıl önceki yerleşim yerleri ve coğrafyası hakkında da bilgi vermektedir. Haritada geçen isimleri yerleşim yerleri, dağlar, nehirler, göller, yollar ve köprüler şeklinde sınıflandırmak mümkündür.

II. Yerleşim Yerleri

- Abditolu: Konya'nın Çumra İlçesi'ne bağlı bir yerleşim yeridir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2011 yılı verilerine göre 304'ü erkek, 291'i kadın olmak üzere toplam 595 kişilik bir nüfusa sahiptir.⁴
- Afşar (Avşar): Zengileri yani Irak ve Suriye Atabeyleri Devleti'ni ve Safevi Devleti'ni Afşarlar kurdular. Suriye'den gelen Afşarların 13. asırda Anadolu'da bulunan Karaman ve diğer Türkmen boylarıyla birleşerek Karamanoğulları Beyliğini kurmuş olmaları muhtemeldir.⁵ Afşarlar Anadolu'da son zamanlara ait resmi kayıtlarda Recepoğulları diye anılmakta ve Recepli Afşarı, Kara Afşar, Kara Günüzlü Afşarı ve Bahrili Afşarı adlı dört boya ayrılmaktadır. Her dört boyun da Konya ilinde adlarına rastlanmaktadır.⁶ 16. yüzyıl Osmanlı kaynaklarında da böyle bir yerleşim yeri olduğu görülmektedir.⁷ Bu köy Konya'nın Çumra ilçesi Dinek Bucağı'na bağlıdır. 34'ü erkek, 51'i kadın olmak üzere toplam nüfusu 85'tir.⁸ Afşar hem Oğuz boylarından biridir hem de dilimizde çevik ve avı seven anlamına gelmektedir.⁹
- Ağaç: Konya'nın Hadim İlçesi Aladağ Bucağı'na bağlıdır. 11'i erkek, 10'u kadın olmak üzere 21 kişilik bir nüfusa sahiptir.¹⁰ Konya'da Ağaç ve Ağaçlu, adını taşıyan yerleşim yerleri bulunmaktadır.¹¹
- Akçadar: Konya'nın Altınekin İlçesi'ne bağlıdır. 93'ü erkek, 97'si kadın olmak üzere 190 kişilik bir nüfusa sahiptir.¹²

⁴http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_idari_ya_pi_10sonrasi.RDF&p_il=42&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=pdf (Bundan sonra Agr, 42 şeklinde belirtilecektir.)

⁵Abdullah Uysal, Necati Alodalı & Musa Demirci, *Dünü ve Bugünüyle Karaman Kültür-Tarih-Coğrafya* (Konya: Karaman Yunus Emre Kültür Derneği Yayınları No: 2, 1992), 15.

⁶S. Sırrı Üçer & M. Mesud Koman, *Konya İli Köy ve Yer Adları Üzerine Bir Deneme*, (Konya: Konya Halkevi Tarih, Müze Komitesi Yayınları, Seri 1, Sayı 3, 1945), 17.

⁷387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I Konya, Bey-şehri, Ak-şehir, Larende, Ak-saray, Niğde, Kayseriyye ve İç-il Livâları, (Haz. Ahmet Özkılınç vd.), (Ankara: Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu:32, Defter-i Hâkânî Dizisi: III, 1996), 85.

⁸Agr, 42.

⁹Faruk Sümer, *Oğuzlar (Türkmenler)*, (İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1999), 230.

¹⁰Agr, 42.

¹¹Sümer, *age*, 411.

¹²Agr, 42.

- Alibeğ Köy: Oğuz Türkleri bey, bay, gazi, fakih gibi unvan bildiren adları yerleştikleri yerlere vermişlerdir. Bunlardan Alibey Höyüğü Köyü de Çumra Kazası'na bağlıdır.¹³
- Almasen: Bu yerleşim yeri günümüzde Almasun ve Elmasun isimleriyle anılmaktadır. Yöre 1840 tarihli Karaman Temettü'ât Defterinde "Alamaslu" olarak geçmektedir.¹⁴ Elmasun, Konya İli Güneysınır İlçesi'nin bir mahallesidir. Osmanlı döneminde Karaman'a bağlı olan Elmasun ile ilgili kayıtlara 1531 tarihli Muhasebe Defteri'nde ve 1584 tarihli Tahrir Defterleri'nde rastlanmaktadır. Tanzimat döneminde Konya İli Bozkır Kazası Belviran Nahiyesi'ne bağlanmıştır. Cumhuriyet döneminde 1926'da Çumra'ya bağlanan Elmasun 1955'de belediyeleşmiştir. 9 Mayıs 1990'da Karasınır ve Güneybağ (Elmasun) kasabaları ile Emirhan Köyü'nün birleşmesiyle ilçe statüsüne kavuşarak Güneysınır adını almıştır.¹⁵
- Arıkören: Konya'nın Çumra İlçesi'ne bağlıdır.¹⁶ Arık kavramı nehir veya çay anlamına gelmektedir. Arık, Arıklı, Arıklar gibi farklı kullanımları da mevcuttur.¹⁷ 435'i erkek, 456'sı kadın olmak üzere toplam nüfusu 891'dir.¹⁸
- Avdul Yayla: Avdul Köyü Konya İli Çumra İlçesi'ne bağlıdır. Bahsi geçen yayla bu köyde bulunmaktadır. Avdul'un 257'si erkek, 262'si kadın olmak üzere toplam nüfusu 519'dur.¹⁹
- Aydıncılaşla: Konya'nın Bozkır İlçesi'ne bağlıdır. 66'sı erkek, 67'si kadın olmak üzere toplam nüfusu 133'tür.²⁰
- Başkışla: Bu köy 16. yüzyılda Yörükler tarafından kurulmuştur ve aynı dönem Osmanlı kaynaklarında adına rastlanmaktadır.²¹ Karaman'a 30 km uzaklıktadır. Nüfusu 1895 yılında 628, 1925'te 878, 1945'te 832, 1960'da 1010, 1970'de 1130, 1980'de 1124 ve 1990'da 887 kişi olarak kayıtlara geçmiştir.²² Günümüz kaynaklarına baktığımızda Karaman merkez ilçesine bağlı olan Başkışla Köyü'nün 255'i erkek ve 265'i kadın olmak üzere toplam 520 kişilik bir nüfusu vardır.²³ İngiliz seyyahı ve casus²⁴ Gertrude Bell'e

¹³Üçer, Koman, *age*, 49.

¹⁴Karaman Temettü'ât Defterleri H.1256-1261/M.1840-1844, XIX. Yüzyılda Karaman'ın Sosyo Ekonomik Durumu Lârende Mahalleleri Temettü'ât Defterleri, (Haz. Doğan Koçer, C. 1, Karaman, 2007), 74.

¹⁵<http://www.guneysinir.bel.tr/haberler/guneysinir-tarihine-bir-katki-elmasun-temettuat-defteri.html>

¹⁶Agr, 42.

¹⁷Sümer, *age*, 69, 342, 457.

¹⁸Agr, 42.

¹⁹Agr, 42.

²⁰Agr, 42.

²¹Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 269; D. Ali Gülcan, *Karaman Mahalle, Kasaba ve Köyleri Tarihçesi*, (Yay. M. Yavuzaslan, 1989), 25; 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530), 85.

²²Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 269; Gülcan, *age*, 25.

²³http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_idari_yapi_10sonrasi.RDF&p_il1=70&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=pdf (Bundan Sonra Agr, 70 şeklinde belirtilecektir.)

göre 1905 yılında Başkışla'da 129 hane vardır ve nüfusu da 637'dir.²⁵ Köyün ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Köy ataerkil bir aile yapısına sahiptir. Bağcılık önemli gelir kaynaklarından. Arpa, buğday ve nohut gibi tarla tarımının yanı sıra bahçecilik ve sebze üretimi yapılmaktadır. Küçükbaş hayvan besiciliği ve kümes hayvancılığı da yaygındır.²⁶ Başkışla ve yakın çevresinde kışın coğrafi koşullar ağırdır. Dolayısıyla Karaman ile güneybatısındaki köy ve kasabalar arasında yapılan yolculuklarda bu köy sığınma yeri olarak kullanılırdı. Köyde barınakların bulunmasından dolayı buraya Başkışla adı verilmiştir.²⁷

- Bosola: Bu köyün adı kaynaklarda Bosola Köyü veya Özyurt Köyü olarak geçmektedir.²⁸ Kanunî Devrine ait Şer'îye Sicillerinde yer alan 1534 tarihli bir belgede ise Bosala Köyü şeklinde bir ifadeye rastlanmaktadır.²⁹ 1580-1590 yılları arasında yapılan nüfus sayımına göre köyün nüfusu 98, 1904'te 309, 1925'te 300, 1935'te 318, 1950'de 403, 1970'de ise 568'dir. Günümüzdeki nüfusu ise 296'dır.³⁰ 1900-1905 yılları arasında Romanya ve Bulgaristan'dan gelen göçmenlere burada toprak verilerek yerleşmeleri sağlanmıştır.³¹

- Boyacık: Divle'nin çiftliği iken buraya yerleşenlerin çoğalmasından dolayı köye dönüşmüştür. Köyde, Dölek mevkiinde Boyacık adında bir otun bol miktarda yetişmesinden dolayı önceleri Boyacık olarak telaffuz edilen köy ismi zamanla Böğecik'e dönüşmüştür.³² Günümüzde Karaman'ın Ayrancı İlçesi'ne bağlı olan Böğecik Köyü'nün toplam nüfusu 255'tir.³³

- Boyalı: Acı, tatlı, boyalı ve eğri gibi vasıf bildiren adlar Türkmenlerin yerleştikleri köylere ad olarak verilmiştir. Boyalı Köyü'ne eski kayıtlarda üç kez rastlanmaktadır. Bunlardan birincisi Belviran Nahiyesi'ne bağlı, ikincisi Sülüklü Nahiyesi'ne bağlı ve üçüncüsü de Karaman Kazası'na bağlıdır.³⁴ Boyalı Köyü'nün yerleşimi çok eskidir. Çevredeki eski kalıntı ve harabeler köyün kuruluş tarihinin Bizans'tan çok öncelere dayandığını göstermektedir.³⁵ 16. yüzyıla ait bazı kaynaklarda buranın ismi "*Boyalı*" şeklinde geçmektedir.³⁶ 19. yüzyılda ise "*Boyalı Çiftliği*" ismi kullanılmaktadır.³⁷ Çiftlik halindeki yerleşim yeri 1909'da muhtarlık olmuştur. Köyde ve civarında bol miktarda boya kökü yetiştiğinden "*Boyalı Köyü*" adını almıştır. Köyün il merkezine uzaklığı 20 km'dir. 1894 yılında ilk kez yapılan nüfus sayımına göre nüfusu 226'iken 1904'te 269'a, 1925'te 330'a, 1950'de 415'e, 1960'da 559'a, 1970'de 591'e

²⁴ Rıza Duru, *Karadağ'ın Gizemli Konuğu Gertrude Bell*, (Duru Sarrafıye Kültür Yayınları 3, Baskı MRK, Cilt Balkan Ciltevi), 14.

²⁵ Duru *age*, 52.

²⁶ Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 269; Gülcan, *age*, 21.

²⁷ Gülcan, *age*, 25.

²⁸ Agr, 70.

²⁹ Alaaddin Aköz, *Kanunî Devrine Ait 939-941/1532-1535 Tarihli Lârende (Karaman) Şer'îye Sicili Özet-Dizin-Tıpkıbasım*, (Konya: Tablet Kitabevi, 2.Baskı, 2006), 29; 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 85.

³⁰ Agr, 70.

³¹ Gülcan, *age*, 283.

³² <http://www.bucakkisla.tr.gg/Karaman-h-%26%23305%3Bn-K.oe.yleri.htm>

³³ Agr, 70.

³⁴ Üçer, Koman, *age*, 52.

³⁵ Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 121; Gülcan, *age*, 115.

³⁶ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 67, 85.

³⁷ *Karaman Temettü'ât Defterleri H.1256-1261/M.1840-1844*, 77.

yükselmiş fakat 1990 sayımında 375'e düşmüştür.³⁸ Bazı kaynaklarda Boyalı Köyü'nün 1905 yılındaki nüfusu 251 olarak geçmektedir.³⁹ 1922 yılında ise burada 49 hane ve 251 nüfus bulunduğu kaynaklarda yer almaktadır.⁴⁰ Günümüz verilerine göre Boyalı Köyü'nün toplam nüfusu 278'dir.⁴¹ Yapılan nüfus planlaması, yurtdışına çalışmaya gidenler ve Karaman'a yerleşenler yüzünden nüfus azalmaya başlamıştır. Köyün ekonomisi çiftçilik ve hayvancılığa dayanmaktadır.⁴² Söylentilere göre köyün toprağında çok miktarda boya üretiminde kullanılan bitki bulunmuş. Halk bu bitkileri toplayarak satar ve geçimini sağlamış. Bu bitkilerin bir kısmı ise dokumalarda kullanılmış. Boya bitkisinin çok oluşu sebebiyle de bu köye Boyalı adı verilmiştir. Köyün güneyindeki tepe üzerinde bir türbe vardır. Bu türbe Ali Beke Türbesi olarak adlandırılmıştır. Bundan dolayı türbenin bulunduğu tepeye de Ali Beke Dağı denilmiştir.⁴³ 16. yüzyılın birinci yarısına ait kaynaklarda bile Boyalı Köyü adına rastlanmaktadır.⁴⁴ Anadolu'nun muhtelif yerlerinde Boyacılu ve Boyalu gibi yerleşim yerleri bulunmaktadır.⁴⁵

- Bozkır: Burası Konya il merkezinin 119 km güneyindedir. 1840 yılında Karaman Eyaleti'ne bağlı bir kaza olan Bozkır, günümüzde Konya'ya bağlı bir ilçedir.⁴⁶ 1869 tarihli Konya Vilayeti Sâlnâmesi'ne göre o dönemde bu kazada tüfek ve tabanca imal edilmektedir.⁴⁷ 1997 yılına ait kaynaklarda toplam 54.653 kişilik bir nüfusa sahip olan ilçenin merkez nüfusu 9.472 olup, 56 köyü ve kasabası bulunmaktadır.⁴⁸ Günümüz kaynaklarına baktığımızda ise ilçede 34.824'ü erkek ve 35.142'si kadın olmak üzere 69.966 kişi yaşamaktadır.⁴⁹ Zengibar Kale Kalıntısı, kaya mezarları, Selçuklu devrinden kalma köprü, Bozkır Camii, Akçapınar Çamlığı, Sarıot Yaylası ve Söğütlüpinar önemli tarihi ve doğal güzelliklerindedir.⁵⁰ Faruk Sümer'e göre bugün coğrafi anlamda kullandığımız Bozkır deyiimi eskiden mevcut değildi. Taşlık-Silifke'de yaşayan Boz-Kırluların adı Boz-Kır adlı bir beyden gelmektedir. Konya kazalarından biri olan Bozkır da adını orayı idare etmiş olan başka bir beyden almıştır.⁵¹

- Cinliören: Konya'nın Karapınar İlçesi'ne bağlı Hasanoba Köyü'nün güneyinde bulunmaktaydı. 1892 yılında 28 hane ve 126 nüfuslu bir köydü. 1926 ve devamındaki

³⁸Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 121; Gülcan, *age*, 115.

³⁹Duru, *age*, 53.

⁴⁰Hüseyin, *age*, 72.

⁴¹Agr, 70.

⁴²Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 121; Gülcan, *age*, 115.

⁴³Gülcan, *age*, 115.

⁴⁴Aköz, *age*, 106.

⁴⁵Sümer, *age*, 319, 410.

⁴⁶Tahir Sezen, *Osmanlı Yer Adları (Alfabetik Sırayla)*, (Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayın Nu: 21, 2006), 91.

⁴⁷*Konya Vilayeti Sâl-nâmesi 2 (Hicri 1286)*, (Çev. Mehmet Eminoğlu), (Konya Büyükşehir Belediyesi Yayınları: 117, 2007), 122.

⁴⁸*Konya İli ve İlçeleri Tarih Kültür ve Doğal Zenginlikleriyle*, (Konya, 1997), 68.

⁴⁹Agr, 42.

⁵⁰*Konya İli ve İlçeleri Tarih Kültür ve Doğal Zenginlikleriyle*, 68.

⁵¹Sümer, *age*, 200.

yıllarda kıtlıktan etkilenen halk, zamanla Karakışla ve Hasanoba köylerine taşınmışlardır.⁵²

- Çomaklar: Eski bir yerleşim yeridir. 16. yüzyıl Osmanlı kaynaklarında Lârende Kazası'na bağlı Çomaklar Karyesi olarak geçmektedir.⁵³ Günümüzde Konya'nın Hatunsaray İlçesi'ne bağlı bir beldedir. 89'u erkek ve 84'ü de kadın olmak üzere 173 kişilik bir nüfusu vardır.⁵⁴

- Dedem Köy: Oğuz Türkleri yerleştikleri yerlere emmili, dayılı, kardeşler gibi akraba adlarını vermişlerdir.⁵⁵ Dedemoğlu Köyü, Çumra Kazası'na bağlı, Dedemli Köyü, Hadim Kazası'na bağlı, Dedebugac Köyü ise Çetmi Nahiyesi'ne bağlıdır.⁵⁶ Kaynaklarda Dedemli adıyla da geçmektedir. Köydeki erkek nüfus 1.112, kadın nüfus 976, toplam nüfus ise 2.088'dir.⁵⁷

- Değirmenbaşı: Eski adı Erbişim olan köy 1950 yılından önce Mut İlçesi'ne bağlıydı. Çevresinde çam ormanları vardır ve şehir merkezine uzaklığı 25 km'dir. Köy halkı Alanya ve Anamur taraflarından göç ederek buraya yerleşmiştir. Değirmenbaşı Köyü'nün 1935 yılında yapılan ilk nüfus sayımında nüfusu 165'idi. Bu sayı 1950'de 112, 1960'da 129 ve 1975 yılında 145 olarak tespit edilmiştir. 1990 yılında yapılan sayımda 20 hanede 128 kişinin yaşadığı kaydedilmiştir.⁵⁸ Günümüz kayıtlarına göre Karaman merkez ilçeye bağlı olup köyde 39'u erkek, 37'si kadın olmak üzere 76 kişi yaşamaktadır.⁵⁹ Köyün ekonomisi tarım, hayvancılık ve orman ürünlerine dayanmaktadır. Halkın gelir kaynakları zayıf olmakla beraber sınırlı bir alanda sulu tarım yapılarak sebze ve meyve yetiştirilir.⁶⁰

- Değle: Kaynaklarda Divle, Değle, Devle ve Deyle olarak geçmektedir.⁶¹ Günümüzde adı Üçkuyu Köyü olarak da anılmaktadır.⁶² Köyün ismi Kanunî Devrindeki Şer'îye Sicilleri'nde de Değle olarak geçmektedir.⁶³ Köyün III. Murat döneminde 255 kişilik nüfusu vardır ve bunların 79'u muhtelif vergilerle mükelleftir.⁶⁴ Günümüz kayıtlarına göre Üçkuyu Köyü Karaman'ın Kılbasan Bucağı'na bağlıdır. Köyün nüfusu 30'u erkek ve 27'si kadın olmak üzere 57'dir.⁶⁵ Üçkuyu Köyü en fazla mezraya sahip köylerden biridir. Çevredeki yerleşim yerleri güvensiz olduğu için Üçkuyu çevreden de göç almıştır.⁶⁶ Devle Mahallesi Konya İlinde Selçukoğulları sülalesinden Devle Hatun'a izafedir.⁶⁷

⁵²http://www.islik.bel.tr/forum.asp?konuyu=oku&konune=17&baslik=hasanoba_koyu_konya_karapinar_hasanoba

⁵³387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 86.

⁵⁴Agr, 42.

⁵⁵Üçer, Koman, age, 48.

⁵⁶Üçer, Koman, age, 49.

⁵⁷Agr, 42.

⁵⁸Uysal, Alodalı, Demirci, age, 139; Gülcan, age, 168.

⁵⁹Agr, 70.

⁶⁰Uysal, Alodalı, Demirci, age, 139; Gülcan, age, 168.

⁶¹Osman Gümüşçü, *XVI. Yüzyıl Lârende (Karaman) Kazasında Yerleşme ve Nüfus*, (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2001), 239.

⁶²*Karaman Yıllığı*, (Ankara: T.C. Karaman Valiliği Yayını, 2. Baskı, 1997), 90.

⁶³Aköz, age, 16.

⁶⁴İbrahim Hakkı Konyalı, *Abideleri ve Kitabeleriyle Karaman Tarihi Ermenek ve Mut Abideleri*, (İstanbul: Baha Matbaası, 1967), 119.

⁶⁵Agr, 70.

⁶⁶Gümüşçü, age, 124, 188.

⁶⁷Üçer, Koman, age, 62.

• Dikilitaş: 16. yüzyıl Osmanlı kaynaklarında “*Dikilü-taş*” şeklinde yer adlarına rastlanmaktadır.⁶⁸ Konya’nın Seydişehir İlçesi’ne bağlıdır. 373’ü erkek, 367’si kadın olmak üzere nüfusu 740’tır.⁶⁹

• Dinek: Selçuklular döneminde kurulan Dinek, Karaman il merkezine 27 km uzaklıktadır.⁷⁰ Kanunî Devri Şer’iye Sicillerinde de adı geçmektedir.⁷¹ Günümüzde köy olan Dinek, 1926 yılında Konya’nın Çumra İlçesi’ne bağlı bir nahiyedir.⁷² Nüfusu 1894’te 270, 1925’te 293, 1950’de 568, 1960’da 787’dir. 1970 yılında nüfus 788’de kalmış ve şehre göç nedeniyle 1990’da 436’ya düşmüştür. Gertrude Bell’e göre 1905 yılında Dinek’deki hane sayısı 121 ve nüfusu da 45 idi.⁷³ Günümüz kayıtlarında 4.867 kişilik nüfusun 2.361’ini erkekler ve 2.506’sını ise kadınlar oluşturmaktadır.⁷⁴ Köyün ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır.⁷⁵ Köyde yaşayanlara göre köy eskiden kervan yolları üzerinde bulunmasından dolayı mola verilen bir yer anlamında “*Dinlek*” yani dinlenme yeri adını almıştır. Bu ad zamanla değişime uğrayarak “*Dinek*”e dönüşmüş ve günümüze kadar gelmiştir. Dinek Köyü etrafında pek çok gayri İslâmi mezar ve eser bulunmaktadır. Geçmişte bu köy civarında bir Türkmen köyü kurulmuş olmasına rağmen Suğla bataklığında türeyen sivrisineklerden dolayı buradaki halk farklı yerlere göçmüştür. Burada yaşayan halk 1880-1885 yılları arasında Karadağ’da yaşanan su kıtlığından dolayı dağın eteğindeki Dinek Köyü’ne inerek buraya yerleşmiştir.⁷⁶ Aynı ismi taşıyan bir yerleşim yeri Kırşehir’de de bulunmaktadır.⁷⁷

• Dineksaray: Günümüzde Konya’nın Dinek Bucağı’na bağlı bir köydür. 250 kişilik nüfusunun 125’ini erkekler ve 125’ini kadınlar oluşturmaktadır.⁷⁸

• Divle: 16. yüzyılın ilk yarısına ait Osmanlı kaynaklarında köyün adı Divle olarak geçmektedir.⁷⁹ Günümüzde Üçharman adıyla anılmaktadır. Karaman’ın Ayrancı İlçesi’ne bağlı bir köydür. 137’si erkek, 141’i kadın olmak üzere toplam nüfusu 278’dir.⁸⁰

• Ereğli: Konya il merkezinin 145 km doğusundadır. 1530 yılında Karaman Eyaleti’ne bağlı Aksaray’ın bir kazası olan Ereğli, 1865 yılında Konya’nın kazası olmuş ve günümüze dek böyle kalmıştır.⁸¹ Günümüz kayıtlarına göre 67.593’ü erkek, 68.753’ü kadın olmak üzere toplam nüfusu 136.346’dır.⁸² Ulu Camii ve Rüstem Paşa Kervansaray

⁶⁸ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 68, 86.

⁶⁹ Agr, 42.

⁷⁰ Sezen, age, 150.

⁷¹ Aköz, age, 7; 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 68, 86.

⁷² Sezen, age, 150.

⁷³ Duru, age, 52.

⁷⁴ Agr, 42.

⁷⁵ Uysal, Alodalı, Demirci, age, 140; Gülcan, age, 173.

⁷⁶ Gülcan, age, 175.

⁷⁷ Sümer, age, 408.

⁷⁸ Agr, 42.

⁷⁹ Aköz, age, 15; 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 86.

⁸⁰ Agr, 70.

⁸¹ Sezen, age, 171.

⁸² Agr, 42.

önemli tarihi eserlerindedir. Ayrıca Ereğli yayla, dağ ve av turizmine yönelik yöreleriyle tanınmaktadır. Akhüyük Kükürtlü Suyu ve traverten oluşumları ilgi çekicidir.⁸³

- Fisandon: 1530 tarihli bir Osmanlı kaynağında köyün adına rastlanmaktadır.⁸⁴ Burası Karaman merkeze bağlıdır.⁸⁵ Köyün adı bazı kaynaklarda “*Fisandun*” şeklinde geçer fakat günümüzdeki adı Dereköy’dür. 1840 yılında hane sayısı 59’dur. Hane başı ortalama gelir 958 kuruştur.⁸⁶ 1905 yılında nüfusu 441’dır.⁸⁷ 1922 yılında ise nüfus 441, hane sayısı 60’tır.⁸⁸

- Gerez Yayla: Gerez Köyü’nde yer alır. Köyün adı zaman içerisinde değişime uğramış ve Yalınçevre adını almıştır. Günümüzde Konya’nın Hadim ilçesi’ne bağlı bir köydür. Nüfusunun 301’i erkek, 297’si kadın olmak üzere toplam 598’dır.⁸⁹ Söz konusu yayla da Yalınçevre köyünde bulunmaktadır.

- Göndere: Kaynaklarda Güldere ve Göndere olarak geçmektedir.⁹⁰ Köyün tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Eski adı Gödet olan köy Karaman’a bağlıdır. Nüfus açısından Karaman’ın büyük köylerindedir. Köyün nüfusu III. Murat zamanında 111’dır.⁹¹ 1840 tarihli Temettü’ât Defterlerinde hane sayısı 12 olarak geçmekte olup “*Göndere Çifliği*” ifadesine de rastlanmaktadır.⁹² Nüfus 1894’te 301, 1904’te 490, 1925’te 506, 1935’te 612, 1945’te 665, 1965’te 1.004, 1975’te 1.017’ye yükselmiş fakat 1990 yılı sayımında Karaman merkezine göç ve yurtdışına çalışmaya gidenlerin çokluğundan 812’ye düşmüştür.⁹³ Gertrude Bell’e göre köyün 1905 yılındaki nüfusu 76’dır.⁹⁴ Sapançalı H. Hüseyin’e göre 1922 yılında 15 hane ve 76 kişilik bir nüfusa sahiptir.⁹⁵ Günümüz kayıtlarında köyün nüfusu 673 olarak geçmektedir.⁹⁶ Köyün ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğine önem verilmektedir. Bunun yanı sıra köyde kavak yetiştirilir ve arıcılık da önemli bir gelir kaynağıdır.⁹⁷ Bu köyün bulunduğu çevrede Lidyalılar döneminden kalma olduğu bilinen kayalardan oyulmuş evler ve birkaç kale bulunduğu gibi köyün aşağı kısmında Roma ve Bizans devirlerine ait kilise, mezar gibi tarihi eserler de bulunmaktadır. Gödet Köyü’nün balı meşhurdur.⁹⁸

- Gúdelsin: Bu köyün adı bazı kaynaklarda “*Gödelsün*” olarak geçmekle beraber III. Murat zamanında (1574–1595) nüfusu 25 civarındadır.⁹⁹

⁸³ Konya İli ve İlçeleri Tarih Kültür ve Doğal Zenginlikleriyle, 77.

⁸⁴ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 86.

⁸⁵ Üçer, Koman, age, 62.

⁸⁶ Karaman Temettü’ât Defterleri H.1256-1261/M.1840-1844, 48.

⁸⁷ Aköz, age, 13; Duru, age, 53.

⁸⁸ Hüseyin, age, 72.

⁸⁹ Agr, 42.

⁹⁰ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 87; Uysal, Alodalı, Demirci, age, 149; Duru, age, 53.

⁹¹ Konyalı, age, 118.

⁹² Karaman Temettü’ât Defterleri H.1256-1261/M.1840-1844, 76.

⁹³ Uysal, Alodalı, Demirci, age, 149; Gülcan, age, 201.

⁹⁴ Duru, age, 53.

⁹⁵ Hüseyin, age, 72.

⁹⁶ Agr, 70.

⁹⁷ Uysal, Alodalı, Demirci, age, 149; Gülcan, age, 201.

⁹⁸ Gülcan, age, 202, 203.

⁹⁹ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 69, 87; Konyalı, age, 118.

- Hacıyunuslar: 1530 tarihli bir Osmanlı kaynağında köyün adına rastlanmaktadır.¹⁰⁰ Konya'nın Bozkır İlçesi'nin Üçpınar Bucağı'na bağlı bir köydür. 34'ü erkek, 34'ü kadın olmak üzere toplam nüfusu 68'dir.¹⁰¹
- Hasan Köy: Salurlar, Harezmi bölgesinde yaşayan İç Salurlar'ı meydana getiren boylardan Hasan boyunun kurduğu köydür. Bu boya mensup olanlar Konya'da merkez kazaya bağlı Hasan Köyü'nü kurmuşlardır.¹⁰² 16. yüzyıl Osmanlı kaynaklarında da köyün adı geçmektedir.¹⁰³
- Hatunsaray: Burası 16. yüzyılda Karaman Eyaleti'ne bağlı Konya'nın bir nahiyesi iken 1924 yılından itibaren Konya İli'ne bağlanmıştır.¹⁰⁴ Faruk Sümer'e göre 16. yüzyılda Anadolu'da Oğuz boylarına ait yer adlarında Hatunsaray ismine rastlanmaktadır.¹⁰⁵ Günümüzde Konya'nın Meram İlçesi'ne bağlı bir bucaktır. 5.846 kişilik nüfusunun 2.914'ünü erkekler, 2.932'sini kadınlar oluşturmaktadır.¹⁰⁶
- İbrala: Eski bir yerleşim yeridir. 19. yüzyılın birinci yarısına ait Karaman Temettü'ât Defterlerine göre 5 mahalle ve toplam 166 haneden oluşmaktadır.¹⁰⁷ Buranın günümüzdeki adı Yeşildere'dir. 1989 yılından beri Karaman'a bağlı bir nahiyedir.¹⁰⁸ Yeşildere'de Bizans dönemine ait tarihi eserler bulunmaktadır. Dolayısıyla çok eski bir yerleşim yeri olduğu tahmin edilmektedir. Şehir merkezine 36 km uzaklıktadır. Nüfusu 1894'te 1.208, 1904'te 1.240, 1925'te 1.248, 1945'te 1.690, 1965'te 2.894, 1975'te 3.280 kişi olarak kayıtlara geçmiştir.¹⁰⁹ Göçler nedeniyle nüfusu azalan kasabada 1990'da yapılan nüfus sayımında 3.050 kişi yaşadığı tespit edilmiştir. Günümüz kayıtlarında bucak olarak geçen Yeşildere'nin toplam nüfusu 2.058'dir.¹¹⁰ Genelde tarımla uğraşan yöre halkı arpa, buğday yetiştirmekte ve bahçecilikle uğraşmaktadır. Üretilen meyve ve sebzeler Karaman'da pazarlanmaktadır.¹¹¹
- İsmil: Hicrî 835 tarihli bir vakfiyede "Vismil" ve günümüzde "İsmil" şeklinde anılmaktadır. Konya'nın Karatay İlçesi Yarma Nahiyesi'ne bağlıdır.¹¹² Nüfusunun 3.084'ünü erkekler, 3.131'ini kadınlar oluşturmakla beraber toplam nüfusu 6.215'tir.¹¹³
- Kalınağıl: Bu köy Konya'nın Hadim İlçesi'ne bağlıdır.¹¹⁴ 16. yüzyıl Osmanlı kaynaklarında bu isme rastlanmaktadır.¹¹⁵ III. Murat döneminde nüfusu 42'dir.¹¹⁶ Karaman

¹⁰⁰ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 70.

¹⁰¹ Agr, 42.

¹⁰² Üçer, Koman, age, 14, 15.

¹⁰³ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 70, 87.

¹⁰⁴ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 70; Sezen, age, 227.

¹⁰⁵ Sümer, age, 406, 407, 415.

¹⁰⁶ Agr, 42.

¹⁰⁷ Karaman Temettü'ât Defterleri H.1256-1261/M.1840-1844, 59-63.

¹⁰⁸ Sezen, age, 528.

¹⁰⁹ Duru, age, 52.

¹¹⁰ Agr, 70.

¹¹¹ Uysal, Alodalı, Demirci, age, 187; Karaman Yıllığı, 121; Gülcan, age, 326.

¹¹² Üçer, Koman, age, 36.

¹¹³ Agr, 42.

¹¹⁴ Agr, 42.

¹¹⁵ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 71, 87.

çevresinde bazı konargöçer topluluklar köyler kurarak yerleşik hayata geçmiş ve böylece köy sayısında artış olmuştur. Kalınağıl da konargöçerlerin sonradan yerleştiği bir yerleşim yeridir. Köy 16. yüzyılın sonlarına doğru göç almıştır.¹¹⁷ 1905 yılında hane sayısı 133 iken nüfusu 486'dır.¹¹⁸ Günümüz kayıtlarına göre köy nüfusu 71 erkek, 84 kadın olmak üzere toplam 155'tir.¹¹⁹

- Karaağaç: Merv şehri ile Endhoy arasında, Ceyhun ırmağının sol kıyısında oturan Türkmenlerden Ersarı boyunun bir oymağının adı Kara'dır. Danişmendoğullarına karışmış olan on boydan birinin adı Karalı'dır. Oğuz Han'ın cariyelerinden doğan altı oğlundan türemiş yirmi dört boydan birinin adı da Karacık'tır. Kara aynı zamanda renktir. Türkler renkleri yön olarak da kullanmışlardır.¹²⁰ Kara renk kuzeyi, kızıl renk güneyi, gök renk doğuyu ve ak renk de batıyı ifade eder. Karaağaç, Karaman'ın Ayrancı İlçesi'ne bağlı bir köydür.¹²¹ Köyün ilçeye uzaklığı 13 km'dir ve tarihi eskilere dayanmaktadır. Köyde Karamanoğulları döneminden kalma bir höyük vardır. Nüfusu göçler sebebiyle azalmaktadır. 1990 yılında yapılan sayıma göre köyde 140 hane bulunmaktadır ve 420 kişi yaşamaktadır. Günümüz kayıtlarına göre de toplam nüfusu 264'tür.¹²² Köyde artezyen kuyuları ile sulama yapıldığı için halkın ekonomik durumu iyidir. Tarım ve dokumacılık yaygın olarak yapılmaktadır.¹²³

- Karaaslan: Eski bir yerleşim yeridir. 1530 tarihli Osmanlı kaynaklarında adı "Kara-Arslan" olarak geçmektedir.¹²⁴ Bu köy Konya'nın güneyinde yer almaktadır ve şehir merkezine 10 km uzaklıktadır.¹²⁵

- Karacaören: Bu köyün 300 yıl önce kurulmuş bir Türkmen köyü olduğu sanılmaktadır. Karaman şehir merkezine 37 km uzaklıkta olan köy halkının Şefaati ve Avatlı obasına mensup ve Bayat Türklerinden oldukları söylenmektedir. Köyün nüfusu diğer köylere göre kalabalıktır. Nüfusu 1894'te 250, 1935'te 290, 1950'de 442, 1960'da 560, 1970'te 506, 1985'te 701 ve 1990 yılında ise 1.356 kişi olmuştur. Günümüz kayıtlarına göre ise köy Kılbasan Bucağı'na bağlıdır ve toplam nüfusu 422'dir.¹²⁶ Köyde geçim tarım ve hayvancılığa dayanmakla beraber zengin kum ocakları vardır.¹²⁷ Karacaörenliler önceleri Eğilmez yöresinde yaşıyorken yöre halkının nüfusundaki artıştan dolayı bir kısmı 19. yüzyıl ortalarında bölünüp Karadağ'ın eteğindeki Bizans kalıntısı harabelerin bulunduğu yere yeni bir yerleşim yeri kurup yaşamaya başlamışlardır. Yeni yerleştikleri bu yerde arazideki taşların siyaha yakın bir renkte olması ve ören yerinden dolayı buraya Karacaören adı verilmiştir. Bu yerleşim yerinde yerüstü ve yeraltında, Bizans dönemine ait pek çok tarihi kalıntı vardır.¹²⁸

¹¹⁶Konyalı, *age*, 119.

¹¹⁷Gümüşçü, *age*, 100,101, 190.

¹¹⁸Duru, *age*, 53.

¹¹⁹*Agr*, 42.

¹²⁰Üçer, Koman, *age*, 36.

¹²¹Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 105; Üçer, Koman, *age*, 37.

¹²²*Agr*, 70.

¹²³Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 206.

¹²⁴387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 71.

¹²⁵Mehmet Bildirici, *Bildirici Ailesinin Kökenleri*, (İstanbul, 2002), 34.

¹²⁶*Agr*, 70.

¹²⁷Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 155; Gülcan, *age*, 225.

¹²⁸Gülcan, *age*, 226.

• Karaman: 1514 yılında eyalet olan Karaman, 1867 yılında Konya Vilayeti'ne bağlı bir kaza, 1989 yılında ise il olmuştur.¹²⁹ Karaman İç Anadolu Bölgesinin güneyinde, Akdeniz Bölgesinde de toprakları bulunan bir ildir. Komşuları Konya, Mersin ve Antalya'dır. Yüzölçümü 9.590 km²'dir.¹³⁰ Anadolu'nun merkezi bir yerinde bulunan Karaman Batı Anadolu'dan Akdeniz'e ve özellikle Çukurova'ya inen yolların da geçiş noktasında yer almaktadır. Bu nedenle Karaman ovası bereketli topraklara sahip olmasının yanı sıra stratejik konumu nedeniyle ilk çağlardan beri insanoğlunun ilgisini çekmiş ve yerleşim alanı olmuştur. İl merkezinin 13 km kuzeydoğusunda yer alan höyüklerdeki kazılar ve özellikle Canhasan höyüğünde yapılan bilimsel kazılar, Karaman ovasındaki uygarlığın sekiz bin yıl öncesine uzandığını göstermektedir. İlk çağlardaki durumu henüz aydınlanmamış olan Karaman, Hititler döneminde yarı bağımsız bir devlet olarak Arzava Devleti sınırları içinde yer almıştır. Karadağ ve Kızıldağ'daki Hititlerden kalma eserler bu bölgenin önemli bir askeri ve ticari merkez olduğunun göstergesidir. M. Ö. 7. yüzyılda Frigyalıların, 6. yüzyılda da Lidyalıların saldırısına uğrayan Karaman, bu yüzyılın sonlarında Pers egemenliğine girmiştir. Klasik devirlerde Laranda olarak bilinen Karaman, Lykaonia bölgesinde yer almaktaydı.¹³¹ Karaman Romalılar devrinde mahalli krallardan Derbe hâkimi ve Galatların eline geçmiştir. 7. ve 9. yüzyıllarda Arap orduları tarafında birkaç kez işgal edilmiş ve Selçuklular dönemine kadar Bizans egemenliğine girmiştir. 1165 yılında Anadolu Selçuklu Devleti'nin hâkimiyeti altına giren Karaman, 1256 yılına kadar bu devletin sınırları içinde kalmıştır. Anadolu Selçuklu Sultanı Alâeddin Keykubat, Akdeniz kıyılarını güvenlik altına alabilmek için Türkmenlerin Avşar boyundan olan Karamanoğullarını Karaman, Ermenek, Mut, Gülnar, Silifke, Anamur, Mersin, Alanya ve Antalya bölgelerine yerleştirmiştir. Karamanoğulları, Karaman'dan başlayıp Akdeniz'e kadar uzanan Torosları da içine alan bu yerleşim yerlerini bir yandan Türkleştirirken, diğer yandan da İslamlaştırmışlardır. 1260 yılından itibaren Anadolu Selçuklu Devleti'nin otoritesi zayıflayınca bölgede Moğol egemenliği hüküm sürmeye başlamıştır. Anadolu Selçuklularının Arap ve Fars kültürlerine hayranlıkları ve onların dilini benimsemeleri, Anadolu'ya yerleştiklerinden beri milliyetçi bir politika izleyen Karamanoğulları ile aralarının açılmasına sebep olmuştur.¹³²

Moğol istilası dolayısıyla çıkan karışıklıklar, diğer uç beylerine göre daha kalabalık ve askerliğe yatkın Karamanoğulları'nın devlet kurma arzularını körüklemiştir. Selçuklu ve Moğol otoritesinden kaçanların, gazi olmak isteyen gönüllülerin, daha huzurlu bir ortamda yaşamak isteyenlerin katılımıyla güçlenen Karamanoğulları, Nure Sofi adlı bir Türkmen dervişinin oğlu olan Kerimüddin Karaman önderliğinde 1256 yılında bağımsızlıklarını ilan ederek Karamanoğulları Beyliği'ni kurmuşlardır. Bu beyliğin başkenti olan Karaman'ın klasik devirlerdeki isimleri Bizinidi, Talaranza ve Laranda'dır. Türklerin şehri ele geçirmesinden sonra Laranda adı Larende şeklini almıştır. Karamanoğulları Beyliği 1467'de yıkıldıktan sonra resmi yazışmalarda Larendе ismi

¹²⁹Sezen, *age*, 281.

¹³⁰Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 79.

¹³¹*Karaman Yıllığı*, 2; İbrahim Rıfki Boynukalın, *Bütün Yönleriyle Karaman İli Ermenek-Kazım Karabekir Ayrancı*, (İstanbul, 1990), 7.

¹³²*Karaman Yıllığı*, 3; Boynukalın, *age*, 7.

kullanılmaya devam edilmiş halk dilinde ise adı Karaman olmuştur. Moğol istilasından sonra dağılan Anadolu Türk birliğini sağlamak için Karamanoğulları büyük bir mücadele vermişlerdir. 1277 yılında Karamanoğlu Mehmet Bey Konya'yı alarak başkent ilan etmiştir. Daha sonra da 13 Mayıs 1277'de ünlü fermanını yayınlarak Türkçenin üstünlüğünü ilan etmiştir. Anadolu Selçuklu Devleti 1308 yılında yıkılınca Karamanoğulları Beyliği Konya ve çevresine tamamen egemen olmuştur. 14. yüzyıla gelindiğinde Karamanoğulları Anadolu'daki en güçlü beylik konumundaydı.¹³³ Osmanlı Beyliği'nin bu devirde hızlı bir yükselişe geçmesi iki beyliği karşı karşıya getirmiştir. Karamanoğulları, Osmanlılar ve Memlûklüler arasında sıkışıp kaldığı ve topraklarını genişletme olanakları kalmadığı için yaklaşık 150 yıl süren savaşlar başlamıştır. Nitekim 1467 yılında Fatih Sultan Mehmet, Karamanoğulları Beyliği'ne son vermiş ve Karaman'da Osmanlı hâkimiyeti başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin devlet politikasına göre burada yaşayan halk başta Rumeli olmak üzere devletin çeşitli bölgelerine yerleştirilmiştir. Karamanoğulları Beyliği yıkıldıktan sonra Karaman, Osmanlı döneminde, eski parlak günlerine kavuşamamış, mütevazı bir Anadolu kenti olarak cumhuriyet dönemine kadar gelmiştir.¹³⁴

1869 tarihli Konya Vilayeti Sâlnâmesinde Karaman ile ilgili olarak şu ifadeler yer verilmektedir: “*Karaman Konya'nın şark-ı cenubisinde olup akarsuyu ve bağ ve bostanı vardır. Mahall-i mezkûrda büyük ve küçük otuz yedi cami-i şerif ve altmış bir mescidi ve on dört medrese ve bir kütüphane ve dört adet tekve ve dokuz adet zaviye ve biri Ermeni ve diğeri Rum olmak üzere iki adet kilise ve kırk üçü İslâm ve biri Ermeni olarak kırk dört mekteb ve iki çift ve yedisi tek olmak üzere dokuz hamam ve doksan dokuz çeşme ve bir şadırvan ve dört yüz yirmi dört dükkân ve bir han ve beş adet bezir ve bir adet debbağhane ve yirmi adet değirmen vardır. Mezkur Karaman'da kibar-ı evliyaullahtan Tabduk ve Yunus Emrem ve mader ve birader-i Hazret-i Mevlana ve Kettani Baba ve Canbaz Gazi medfunlardır. Mahsulat-ı sınaîyyesi: Halı ve kilim ve seccadedir ve her nevi mamulat-ı serracıyye ve debbağiyye olduğu gibi bezir ve susam yağı dahi ta'sir kılınır. Hasılat-ı araziyyesi: Hint ve şair ve nohut ve burçak ve zeyrek ve kök boya ve cehri ve üzüm ve her nevi meyve ve sebzedir.*”¹³⁵

Yine 1879 tarihli Konya Vilayeti Sâlnâmesine göre Karaman Kazası'nın dışarıya açılan kapısı Silifke iskelesidir. Bu iskeleye giden yol üzerinde Dumlanınbeli ve Yedibel adlı geçitler vardır. Bu geçitler yazın üç ay süreyle kullanılabilir. Yüksek rakımdan dolayı uzun süre kullanılmayan bu geçitler tesviye edilip, düzenlenirse bölgede yetişecek pamuk ve susam gibi ürünlerin sahile ulaştırılması daha kolay olacaktır.¹³⁶

Cumhuriyetin ilanından sonra Konya İline bağlı şehrin Larende olan adı Karaman olarak değiştirilmiş ve 15 Haziran 1989 tarihinde çıkarılan 3589 sayılı yasayla Türkiye'nin 70. ili olmuştur.¹³⁷ Günümüz kayıtlarına göre Karaman İli'nin toplam nüfusu 234.005'tir ve bunun 116.562'sini erkekler, 117.443'ünü kadınlar teşkil etmektedir. Şehir merkezindeki nüfus ise 68.572 erkek ve 69.563 kadın olmak üzere toplam 138.135 kişiden oluşmaktadır.¹³⁸

¹³³ *Karaman Yıllığı*, 3; Boynukalın, *age*, 8-14.

¹³⁴ *Karaman Yıllığı*, 4; Boynukalın, *age*, 21,22.

¹³⁵ *Konya Vilayeti Sâl-nâmesi 2 (Hicri 1286)*, 119.

¹³⁶ *Konya Vilayeti Sâl-nâmesi 12 (Hicri 1296)*, (Çev. Mehmet Eminoglu), (Konya Büyükşehir Belediyesi Yayınları: 163, 2011), 84.

¹³⁷ *Karaman Yıllığı*, 4; Boynukalın, *age*, 21,22.

¹³⁸ *Agr*, 70.

• Karapınar: Bu ilçe, Konya il merkezinin 96 km doğusunda bulunmaktadır. 1865 yılında Konya Vilayeti'ne bağlı küçük bir yerleşim yeri olan Karapınar zamanla büyüyünce Konya'nın ilçesi konumuna gelmiştir.¹³⁹ 1869 tarihli Konya Vilayeti Sâlnâmesine göre burada Yavuz Sultan Selim tarafından inşa ettirilmiş bir camii bulunmaktadır.¹⁴⁰ 1997 yılında toplam 44.254 nüfusa sahip olan ilçenin merkez nüfusu 26.489 olup, kendisine bağlı 20 tane köy ve kasaba bulunmaktadır.¹⁴¹ Günümüz verilerine göre ilçenin toplam nüfusunda azalma olmuş ve nüfusu 33.659'a düşmüştür.¹⁴² Selimiye Külliyesi, Meke Krater Gölü, Meke Kuşları, Acı Göl, Çıralı Göl ve Meyil Gölü ilçenin önemli değerleridir.¹⁴³

• Karasınır: Osmanlı döneminde Karasınır ve Elmasun adlarıyla bilinen birbirine yakın iki köy Cumhuriyet döneminde önce Bozkır sonra da Çumra İlçesi'ne bağlanmıştır. Bu iki yerleşim yerine 9 Mayıs 1990 tarihinde Emirhan Köyü'nün de katılmasıyla Güneysınır İlçesi oluşturulmuştur. Güneybağ ve Karasınır ise ilçenin iki güzel mahallesi haline gelmiştir.¹⁴⁴ Günümüzde Güneysınır Konya'nın ilçelerinden biridir ve toplam nüfusu 10.181'dir.¹⁴⁵

• Karataş: Burası geçmişte Karaman Eyaleti sınırları içinde bulunan İcel'e bağlı bir nahiyeydi.¹⁴⁶ Günümüzde Adana'ya bağlıdır. Faruk Sümer'e göre 16. yüzyılda Kayseri'de Karataş adlı bir ekinlik bulunmaktadır.¹⁴⁷

• Karayahya: Bu köy Bozkır Kazası'na bağlıdır.¹⁴⁸ Günümüzde nüfusu 321 kişidir. Bunların 150'si erkek, 171'i kadındır.¹⁴⁹

• Karkın: Bu köy ise Çumra'ya bağlıdır.¹⁵⁰ Nüfusu 1.607'si erkek, 1.598'i kadın olmak üzere toplam 3.205 kişidir.¹⁵¹ Faruk Sümer'e göre Eymür, Döğür, İğdir, Çavuldur, Salur, Ağar gibi Karkın da Oğuz Boylarından birinin adıdır.¹⁵² 16. yüzyıl Osmanlı kaynaklarında da adının geçiyor olması buranın eski bir yerleşim yeri olduğunu göstermektedir.¹⁵³

• Kasaba: 16. yüzyılda Karaman Eyaletine bağlı bir kaza olan Kasaba, 1989 yılında Karaman il olunca yine Karaman'ın bir ilçesi olmuştur.¹⁵⁴ Eski adı Gaferiyat, Gafer

¹³⁹Sezen, *age*, 202.

¹⁴⁰Konya Vilayeti Sâl-nâmesi 2, 120.

¹⁴¹Konya İli ve İlçeleri Tarih Kültür ve Doğal Zenginlikleriyle, 87.

¹⁴²Agr, 42.

¹⁴³Konya İli ve İlçeleri Tarih Kültür ve Doğal Zenginlikleriyle, 87; Ayrıntılı bilgi için bkz. Derya Karakaya, *Eskil/Karapınar Kazası Vakıf Eserleri*, (Konya: Çizgi Kitapevi, 2012).

¹⁴⁴<http://www.bizimkonya.com/guneysinirresimleri.html>

¹⁴⁵Agr, 42.

¹⁴⁶Sezen, *age*, 283.

¹⁴⁷Sümer, *age*, 411.

¹⁴⁸Üçer, Koman, *age*, 38.

¹⁴⁹Agr, 42.

¹⁵⁰Üçer, Koman, *age*, 21.

¹⁵¹Agr, 42.

¹⁵²Sümer, *age*, 162.

¹⁵³Aköz, *age*, 28.

¹⁵⁴Sezen, *age*, 186.

Abad, Kafırabad olan ilçeye sonradan burada doğmuş olan Milli Mücadelenin ünlü simalarından Kazım Karabekir Paşa'nın adı verilmiştir. Hacıbaba Dağının eteklerinde Karaman ve Konya arasında bir geçit yeri olan Kâzımkarabekir İlçesi'nin kuruluş tarihi çok eskilere dayanmaktadır. İlçede bulunan kalıntılar Geç Hitit, Roma ve Bizans dönemlerine aittir. Hititler, Romalılar ve Bizanslılar döneminde kültür merkezi olan bu ilçe önemini Selçuklular ve Karamanoğulları döneminde de devam ettirerek kaza merkezi ve önemli bir ticaret yeri olma özelliği kazanmıştır. Bu özelliği Osmanlılar döneminde de devam etmiştir. Arşiv kayıtlarına göre adına uzun yıllar Kasaba denilen Kâzımkarabekir, Osmanlı Devleti zamanında 200 yıla yakın bir süre Konya'ya bağlı 25 ilçeden biriyken daha sonra bucak olmuştur. 1989 yılında Karaman'ın il olmasından sonra Kâzımkarabekir, Karaman'a bağlı 5 ilçeden biri haline gelmiştir. İlçede sanayi ve ticaret gelişmediği için temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.¹⁵⁵ Yörenin en verimli topraklarına sahip olan Kâzımkarabekir'in birçok yerinde tahıl ekimi yapılmaktadır. Karaman'ın tahıl ambarı konumundaki yörede buğday, arpa, mercimek, nohut, yulaf ve pancar gibi ürünler yetiştirilmektedir. Tarım modern usullerle, modern alet ve makinelerle yapıldığı için verim yüksektir. Hayvancılık da önemli bir geçim kaynağıdır. Bölgede koyun ve keçi beslenmektedir. Kâzımkarabekir'e bağlı köylerde ise halk kendi sebze ve meyvesini üretmektedir. Aynı zamanda ilçede hiçbir yörede olmayan ve "Kasaba Taşı" adı verilen özel bir inşaat taşı yatağı bulunmaktadır.¹⁵⁶ Osmanlı döneminde merkez özelliğinden dolayı 1900'lü yıllardan önceki kayıtlarda nüfusu 2.000'e yakındır. 1840 tarihli Karaman Temettü'ât Defterinde hane sayısı 909 olarak verilmiştir.¹⁵⁷ Fakat daha sonra nüfusun uzun yıllar artmadığı gözlenmiştir. Bu süreçte ilçeye dışarıdan kimse gelip yerleşmemiş, Karaman'a göç olmuş ve çevredeki çiftlikler büyüyüp müstakil köy haline gelmiştir. Kâzımkarabekir'in nüfusu 1940'lardan sonra artış göstermiş 1950'de 2.730, 1960'da 3.500, 1970'de 3.985 olmuştur. 1990 yılında yapılan nüfus sayımında ilçenin nüfusu bir nebze azalarak 3.833 olarak kayıtlara geçmiştir.¹⁵⁸ Günümüz verilerine göre ilçe nüfusu 15.326'sı erkek, 15.035'i kadın olmak üzere toplam 30.361'dir.¹⁵⁹ İlçe Eminettin Pazar, Oba, Yeni Mahalle'den meydana gelmekte ve ilçenin kendisine bağlı 17 köy bulunmaktadır.¹⁶⁰

- Kaşınhan: Çumra Kazası'na bağlıdır.¹⁶¹
- Kavak: 16. yüzyıl Osmanlı kaynaklarında adı geçmektedir.¹⁶² Konya'nın Meram İlçesi'nin Hatunsaray Bucağı'na bağlı bir köydür. 487'si erkek, 489'u kadın olmak üzere toplam nüfusu 976'dır.¹⁶³ Anadolu'nun muhtelif yerlerinde bu isimle başka yerleşim yerlerine de rastlanmaktadır.¹⁶⁴
- Kızıllar: Taşkale'nin eski adı Kızıllar'dır. Burası günümüzde Karaman'ın Yeşildere Bucağı'na bağlı bir köydür.¹⁶⁵ Hazar Denizi doğusundaki Ertek Irmağı

¹⁵⁵Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 263; *Karaman Yıllığı*, 133; Boynukalın, *age*, 73.

¹⁵⁶Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 264.

¹⁵⁷*Karaman Temettü'ât Defterleri H.1256-1261/M.1840-1844*, 94.

¹⁵⁸Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 265; Gülcan, *age*, 228.

¹⁵⁹*Agr*, 70.

¹⁶⁰Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 265; Gülcan, *age*, 228.

¹⁶¹Üçer, Koman, *age*, 56.

¹⁶²*387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I*, 71.

¹⁶³*Agr*, 42.

¹⁶⁴Sümer, *age*, 405.

¹⁶⁵*Agr*, 70.

dolaylarında ve Gürcan'da oturan Yamutlar'dan bir kabile olan Kızıl aşireti Moğol istilası ile göç etmiş ve Osmanlı İmparatorluğu sınırları içine katılmışlardır.¹⁶⁶ 16. yüzyıl Şer'îye Sicillerinde de köyün ismine rastlanmaktadır.¹⁶⁷ 1840 tarihli Karaman Temettü'ât Defterlerine göre Kızıllar Aliğa Mescidi, Cami-i Şerif, Taş Mescid ve Kasım Mescidi adlı dört mahalleden oluşmaktadır. Mahallelerde toplam 110 hane bulunmaktadır.¹⁶⁸ Bugün Anadolu'da halen 13 il sınırı içerisinde 16 köy, kasaba ya da beldede Kızıl, Kızıllı ve Kızıllar adlarıyla iskân etmekte olan aşiret, geleneklerine bağlı kalmış ve kültüründen bir şey kaybetmemiştir. Kızıllar, konargöçer Türkmen Yörüklerindedir. Bölgede harabe halinde bulunan Manazan, Miske ve Zanzana gibi antik yerleşim ve ören yerlerinde yapılan tespitler ve ortaya çıkan buluntular, Taşkale'de Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerine ait yerleşimler olduğunu göstermektedir. Yeryüzünde mevcut ilk manastırlardan birisi kabul edilen Manazan Mağarası'nın ölü meydanından çıkarılan bir genç kadın cesedi Karaman Müzesi'nde muhafaza edilmektedir. Mağaranın doğu cephesinde yer alan bir niş içerisinde sıva üzerine yazılmış bir kitabe mevcuttur. Kitabe mağaranın Bizans dönemine ait olduğunu belgelemektedir. Bölgede yer alan taş ambarlar ise kiliseden camiye çevrildiği kabul edilen Taşcamii ile birlikte bir savunma şehri niteliğindedir.¹⁶⁹ 1905 tarihli kayıtlara göre köyde hane sayısı 1.256, nüfus ise 203'tür.¹⁷⁰ Günümüzde ise 366'sı erkek, 397'si kadın olmak üzere toplam nüfus 763'tür.¹⁷¹ Faruk Sümer'e göre, Kızıl, Oğuz Beylerinden birinin adıdır.¹⁷²

• Kilisecik: 16. yüzyıl Osmanlı kaynaklarında adı "Kilisacık" olarak geçmektedir.¹⁷³ 1884 yılında Sarıkeçili oymağının önde gelenleri hükümete başvurarak Karadağ yöresinde "Kilisecik" adıyla bilinen terk edilmiş ören yerine yerleşmek istediklerini bildirerek buraya yerleşmişlerdir. Bu köy Karaman'a 30 km uzaklıkta olmasına rağmen ilk kurulduğunda Seydişehir İlçesi'ne daha sonra Çumra'ya ve son olarak da 1928 yılında Karaman'a bağlanmıştır. Köyün ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayalıdır. Arpa, buğday, şeker pancarı ve fasulye yetiştiriciliği dışında küçükbaş hayvancılık yaygındır.¹⁷⁴ Karadağ'ın eteklerine kurulmuş olan bu köyün yakınında bulunan küçük bir kilise dolayısıyla burası Kilisecik adıyla anılmıştır. Zamanla halk bu ismi yadırgadığı için küçük bir değişiklik ile köyün adına "Kisecik" denilmiş ve bu ifadeye devlet tarafından da resmîyet kazandırılmıştır.¹⁷⁵ Bu köyün nüfusu 1894'de 575, 1935'te 447, 1950'de 806, 1970'te 1.055, 1985'te 1.091 ve 1990 yılı sayımına göre ise 2.000'in üzerindedir.¹⁷⁶ Günümüz kaynaklarında nüfusu 759'dur.¹⁷⁷

¹⁶⁶<http://www.taskale.bel.tr/menuler.asp?id=424>

¹⁶⁷Aköz, *age*, 183.

¹⁶⁸Karaman Temettü'ât Defterleri H.1256-1261/M.1840-1844, 55-58.

¹⁶⁹<http://www.taskale.bel.tr/menuler.asp?id=424>

¹⁷⁰Duru, *age*, 52.

¹⁷¹Agr, 70.

¹⁷²Sümer, *age*, 96, 98, 105, 107, 109, 117.

¹⁷³Aköz, *age*, 273; 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 88.

¹⁷⁴Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 160.

¹⁷⁵Gülcan, *age*, 247.

¹⁷⁶Gülcan, *age*, 246; Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 160.

¹⁷⁷Agr, 70.

• Konya: 1483 yılında Anadolu Beylerbeyliği'ne bağlı bir sancak olan Konya, 1514 yılında Karaman Eyaleti'ne bağlanmış ve 1865'te il olmuştur.¹⁷⁸ Konya ve çevresinde yerleşik düzen Prehistorik Çağdan başlar. Bu çağ içinde Neolitik, Kalkolitik ve Erken Bronz Çağı kültürleri görülür. Bu çağın iskân yeri olan höyükler Konya il sınırı içerisinde. Neolitik devre (M.Ö. 7000-5500) ait buluntular, Çatalhöyük'teki arkeolojik kazılar sırasında ortaya çıkmıştır. Konya'nın bir semtinin içinde kalan Karahöyük'te Hitit iskânı görülmüştür. Anadolu'da Hitit egemenliğine son veren Frigler, Trakya'dan Anadolu'ya göç etmiştir. Alâeddin Tepesi, Karapınar, Gıcıkışla ve Sızma'dan elde edilen buluntular M.Ö. 7. yüzyıla aittir. Frigyalılardan sonra Konya (Kavania) Lidyalılar ve İskender'in istilasına uğramıştır. Daha sonra Anadolu'da Roma hâkimiyeti sağlanınca Konya İkonium (M.Ö. 25) olarak varlığını korumuştur. Antalya'dan Anadolu'ya çıkan Hıristiyan azizlerden St. Paul Yalvaç'a oradan da Konya'ya gelmiştir. O devirde Lистра- Derbe, Lâdik ve Sille önemli Bizans yerleşim yerleridir. İslamiyet'in Anadolu'da yayılmasıyla birlikte Bizans'a Arap akınları başlamıştır. Emeviler ve Abbasiler akınlarını Konya üzerinden yapmışlardır.¹⁷⁹ 1071 tarihindeki Malazgirt Savaşından sonra Anadolu'nun büyük bir kısmıyla beraber Konya da Selçuklular tarafından Bizans'ın elinden alınmıştır. Anadolu Selçuklu Sultanı Süleyman Şah 1076 tarihinde Konya'yı başkent yapmıştır. 1080'de İznik'e nakledilen başkent 1097 yılında I. Kılıçaslan tarafından tekrar Konya'ya taşınmıştır. Konya 1097 yılından 1277 yılına kadar Anadolu Selçuklu Devleti'nin başkenti olmuştur. 1277'de Karamanoğlu Mehmet Bey Konya'yı ele geçirmiş ve şehir Karamanoğulları Beyliği'nin egemenliğine girmiştir. Osmanlı Padişahı II. Murat 1442 yılında Karamanoğulları'nın hâkimiyetine son vererek Konya'yı Osmanlı toprağı yapmıştır. Konya, Osmanlı Devleti zamanında da şöhret ve itibarını sürdürmeye devam ettirmiştir. Yavuz Sultan Selim, Mısır ve İran seferleri sırasında, Kanuni Sultan Süleyman, İran Seferi ve IV. Murat ise Bağdat Seferi sırasında Konya'da kalmışlardır.¹⁸⁰ Şehrin günümüz kayıtlarına göre toplam nüfusu ise 2.038.555'tir.¹⁸¹

• Kozlubucak: 19. yüzyılın ilk yarısında "Kozlubucak Çiftliği" olarak geçen yerleşim yerinde 7 hane bulunmaktadır.¹⁸² Birçok kaynakta köyün adı Kozlubucak geçmesine rağmen bazı kaynaklarda "Kuzlubucak" ifadesine de rastlanmaktadır.¹⁸³ Köyün kuruluş tarihi tam olarak bilinmemektedir. Karaman-Mut yolu üzerinde bulunması ulaşımı kolaylaştırmaktadır. Karaman'a 23 km uzaklıkta olan köy eskiden bir yamaç üzerine kuruluyken son yıllarda yerleşim yola yakın noktalara kaymıştır. Nüfusu 1894'te 100, 1904'te 121, 1925'te 168, 1950'de 189, 1960'da 216 iken 1970'den itibaren göçlerle birlikte azalmış ve 1990'da 156'ya düşmüştür.¹⁸⁴ Gertrude Bell'e göre 1905 yılında nüfusu 114'tür.¹⁸⁵ Sapançalı'ya göre 1922'de 28 hane ve 114 kişilik bir nüfusa sahiptir.¹⁸⁶ Günümüzde ise 31'i erkek, 28'i kadın olmak üzere nüfusu 59'dur.¹⁸⁷ Köy halkının ekonomik durumu iyidir. Ayrıca tarım ve hayvancılık da önemli bir geçim kaynağıdır.

¹⁷⁸Sezen, *age*, 319.

¹⁷⁹Konya İli ve İlçeleri Tarih Kültür ve Doğal Zenginlikleriyle, 13.

¹⁸⁰Konya İli ve İlçeleri Tarih Kültür ve Doğal Zenginlikleriyle, 14.

¹⁸¹Agr, 42.

¹⁸²Karaman Temettü'ât Defterleri H.1256-1261/M.1840-1844, 78, 79.

¹⁸³Duru, *age*, 53.

¹⁸⁴Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 161; Gülcan, *age*, 249.

¹⁸⁵Duru, *age*, 53.

¹⁸⁶Hüseyin, *age*, 72.

¹⁸⁷Agr, 70.

Çiftçilikte modern aletler kullanılmaktadır. Her türlü sebze ve meyve yetiştiriciliği yapılmaktadır. Küçükbaş hayvancılık ve süt inekçiliği de önemli uğraşlardan biridir.¹⁸⁸ Eskiden köyün bulunduğu yerde pek çok ceviz ağacı olduğu için buraya Kozlubucak adının verildiği iddia edilmektedir.¹⁸⁹

• Kuzören: Konya'nın Yunak İlçesi'nin Turgut Bucağı'na bağlı bir köydür. Nüfusu 1.018'i erkek, 1.089'u kadın olmak üzere toplam 2.107 kişidir.¹⁹⁰

• Küçükköy: Konya'nın Çumra İlçesi'ne bağlı bir köydür. 344'ü erkek, 359'u kadın olmak üzere toplam nüfusu 703'tür.¹⁹¹

• Manyan: Getrude Bell'e göre Manyan, Afgan Nahiyesi'ne bağlı bir köydür ve hane sayısı 83, nüfusu ise 391 kişiden ibarettir. Manyan Köyü'nün adı bazı yerlerde "Maniyan" olarak da yazılmıştır.¹⁹² 16. yüzyıl kaynaklarında Manyan şeklinde geçmektedir.¹⁹³ 1840 tarihli Karaman Temettü'at Defterlerinde hane sayısı 129 olup Karaman'ın Kazası Gaferyâd'a bağlı olduğu yazmaktadır.¹⁹⁴

• Otamış: Oğuz Türklerinin bir kısmı kış aylarında bir yere yerleşip, orada kışlayıp ilkbaharda yaylaya göçerlerdi. Bunlara Türkmen denilmiştir. Türkmen olan Haremeyn aşireti, Kadınhanı Kazası'na bağlı Atlandı, Kolu Kısa, Zengen köylerine yerleşmişlerdir. Harezm'de kalan Teke Türkmenlerinin bir yere göçmeyip yurtlarında kalanlarına Tohtamış, çadıra çıkanlara da Otamış denilmiştir. Otamış daha sonra bozularak Hotamış olmuştur.¹⁹⁵ Hotamış Nahiyesi Karapınar Kazası'na bağlıdır.¹⁹⁶ Hotamış Yaylası ise Süleymanhacı Köyü dolaylarındadır. Hotamış Nahiyesi dolaylarındaki Türkmenler, Suriye'deki Rakka Kasabası civarından gelmişlerdir.¹⁹⁷ Nahiyenin günümüzdeki toplam nüfusu 2.813'ü erkek ve 2.798'i kadın olmak üzere toplam 5.611'dir.¹⁹⁸

• Pamukçu: Sanat ya da meslek adları da yerleşilen köylere isim olarak verilmiştir. Pamukçu Köyü, Hatip Nahiyesi'ne bağlıdır.¹⁹⁹ Bazı kaynaklarda bu köyün Hatip Nahiyesine bağlı olduğu dile getirilse de günümüzde Hatip Nahiyesi ve buna bağlı Pamukçu Köyü artık Konya'nın birer mahallesi haline gelmiştir. Dolayısıyla günümüz kayıtlarında bu isimde bir köy bulunmamaktadır.²⁰⁰

¹⁸⁸Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 161; Gülcan, *age*, 249.

¹⁸⁹Gülcan, *age*, 249.

¹⁹⁰*Agr*, 42.

¹⁹¹*Agr*, 42.

¹⁹²Duru, *age*, 52.

¹⁹³Aköz, *age*, 113; 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 88.

¹⁹⁴Karaman Temettü'at Defterleri H.1256-1261/M.1840-1844, 91.

¹⁹⁵Üçer, Koman, *age*, 28.

¹⁹⁶Sümer, *age*, 50.

¹⁹⁷Üçer, Koman, *age*, 29; Karakaya, *age*, 17.

¹⁹⁸*Agr*, 42.

¹⁹⁹Üçer, Koman, *age*, 54, 55.

²⁰⁰*Agr*, 42.

- Sadıklar: Konya'nın Meram İlçesi'ne bağlı Hatunsaray Bucağı'nın bir köyüdür.²⁰¹ 16. yüzyıl Osmanlı kaynaklarında da "Sadıklar" adına rastlanmaktadır.²⁰² Köyde 80'i erkek ve 90'ı kadın olmak üzere 170 kişi yaşamaktadır.²⁰³
- Sakyatan Köyü: İslî, kirli, çamurlu gibi hal ve huy bildiren adlar köylere isim olarak verilmiştir. Sakyatan Köyü, Yarma Nahiyesi'ne bağlıdır.²⁰⁴
- Saray: Ayrancı İlçesi'ne bağlı köylerdendir. Divle'nin çiftliği durumunda iken 1906'da kurulmuş, yakınında saray olduğu sanılan eski bir harabe dolayısıyla Sarayköy adı verilmiştir. Ayrancı İlçesi'ne 4 km uzaklıktadır. Köy 1990 nüfus sayımına göre 90 haneye ve 343 kişilik bir nüfusa sahiptir.²⁰⁵ Günümüz kaynaklarına göre köyün nüfusu 191'dir.²⁰⁶ Köyde tarım modern alet ve makinelerle yapılmakta olup hayvancılık da yaygındır. Halı dokumacılığı ve bahçecilik de önemli geçim kaynakları arasındadır.²⁰⁷
- Saray Bucak: Günümüzde Konya'nın Yunak İlçesi'ne bağlı bir köydür. Nüfusu 1.618'dir.²⁰⁸
- Saraycık: Konya'nın Seydişehir İlçesi'nin Çavuş Bucağı'na bağlı bir köydür. Köyde 60'ı erkek, 61'i kadın olmak üzere 121 kişi yaşamaktadır.²⁰⁹
- Sarıhacı: Kırgızların sağ şubesinden Sultu, Edigene ve Çerik boylarının bir oymağının adı Sarı'dır. Sarıhacı Köyü Aladağ Nahiyesi'ne bağlıdır.²¹⁰ 1905 yılında Sarıhacı Köyü hâlâ Aladağ Nahiyesi'ne bağlı idi ve köyde 47 hane vardı. Nüfusu ise o yıl 127 idi.²¹¹ 1922 yılında ise nüfus 199 ve hane sayısı 40'tır.²¹² Günümüz kaynaklarına baktığımızda Sarıhacı Köyü'nün Konya'nın Güneysınır İlçesi'ne bağlı olduğunu görmekteyiz. Nüfusu ise 241'dir.²¹³
- Sarıkaya: Karaman'a 22 km uzaklıkta olan bu köy 1910 yılında hükümet eliyle Sarıkeçili Yörüklerinin bölgeye yerleştirilmesiyle kurulmuştur. Köyün doğusunda bulunan sarı bir kaya dolayısıyla köy bu adı almıştır. İlk zamanlar Sultan Reşat devrinde kurulduğu için "Fezzurreşat" olarak anılırken sonradan adı değiştirilmiştir.²¹⁴ Sapançalı'ya göre köyün 1922 yılındaki hane sayısı 30 olup nüfusu 150'dir.²¹⁵ 1935'te ise nüfus 139, 1950'de 107, 1970'te 102 iken göçlerle yarı yarıya azalarak 1990 yılında 49'a düşmüştür.²¹⁶ Yukarıda verilen bilgilerin aksine 1530 tarihli Osmanlı Muhâsebe-i Vilâyet Defterlerine göre köyün adı "Saru-kaya" şeklinde geçmektedir.²¹⁷ Günümüz verilerine

²⁰¹Agr, 42.

²⁰²387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 74.

²⁰³Agr, 42.

²⁰⁴Üçer, Koman, age, 53, 54.

²⁰⁵Uysal, Alodalı, Demirci, age, 214.

²⁰⁶Agr, 70.

²⁰⁷Uysal, Alodalı, Demirci, age, 214.

²⁰⁸Agr, 42.

²⁰⁹Agr, 42.

²¹⁰Üçer, Koman, age, 33.

²¹¹Duru, age, 52.

²¹²Hüseyin, age, 33.

²¹³Agr, 42.

²¹⁴Uysal, Alodalı, Demirci, age, 176; Gülcan, age, 228.

²¹⁵Hüseyin, age, 35.

²¹⁶Uysal, Alodalı, Demirci, age, 176; Gülcan, age, 228.

²¹⁷387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 89.

göre de 15'i erkek, 20'si kadın olmak üzere toplam 35 kişi yaşamaktadır.²¹⁸ Köyde elverişli tarım alanı bulunmadığı için halkın başlıca geçim kaynağı hayvancılıktır.²¹⁹

- Sarıkızlar: Kaynaklarda Sarıkız Köyü olarak da geçmektedir. Konya'nın Meram İlçesi'nin Hatunsaray Bucağı'na bağlıdır. 72'si erkek, 88'i kadın olmak üzere 160 kişilik nüfusu vardır.²²⁰

- Sille: Burası 16. yüzyılda Karaman Eyaleti'ne bağlı olan Konya'nın bir nahiyesiiken 1990 yılında Konya'nın Selçuklu İlçesi'ne bağlanmıştır.²²¹ Burası günümüzde de Konya'nın Selçuklu İlçesi'ne bağlı bir bucaktır. 4.673'ü erkek, 4.875'i kadın olmak üzere 9.548 kişilik bir nüfusu vardır.²²²

- Süleymanhacı Yayla: Karaman'ın köyü olan Süleymanhacı'da bulunmaktadır. Bulunduğu köy Türkmen köyüdür ve adını Süleyman ve Hacı adındaki iki kardeşin gelip buraya yerleşmesinden almıştır.²²³

- Şadem: Haritada bu şekilde yazılmış olan Hadim, 19. yüzyılın başlarında Karaman Eyaleti'ne bağlı Konya'nın kazası iken, 1872 yılında Konya'nın Karaman Kazası'na bağlanmıştır. 1926 yılında ise yeniden Konya'nın kazası olmuştur.²²⁴ Hadim, Konya il merkezinin 120 km güneyindedir. 1997 yılında 36.725 nüfusa sahip olan ilçenin merkez nüfusu 877 olup, kendisine bağlı 32 köy ve kasaba bulunmaktadır. Günümüzde nüfusu 10.181'dir.²²⁵ Hadimî Türbesinin dışında Yerköprü Şelalesi, Bolat Yaylası ve Bolat Deresindeki antik kalıntılar, kaya mezarları, mağaralar ve yaylalarıyla turizme yönelik bir ilçedir.²²⁶ 19. yüzyılın ikinci yarısında yazılmış Konya Sâlnâmelerine göre Ebu Said, Ebu Naim, Emin-i Hadimî ve babası orada medfundur.²²⁷ Dolayısıyla bazı kaynaklarda yer verildiği gibi Hadim İlçesi'nin adını Hadimî'den aldığı iddiası doğru değildir. Emin-i Hadimî'den önce de bu yerleşim yeri aynı adı taşımaktadır. Zaten Hadimî ifadesi de Hadimli anlamına gelmektedir.

- Tekke: Bazı köyler yakın zamanlarda terk edildiği veya bazı köylerde bulunan kalıntılar tahrip edilmediği için eski isimlerini koruyarak ören veya viran adlarıyla günümüze dek gelmiştir. Tekke öreni de bu yerler arasındadır.²²⁸ Günümüzde 21'i erkek, 25'i kadın olmak üzere toplam nüfusu 46'dır.²²⁹

²¹⁸Agr, 70.

²¹⁹Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 176; Gülcan, *age*, 228.

²²⁰Agr, 42.

²²¹Sezen, *age*, 447.

²²²Agr, 42; Ayrıntılı bilgi için bkz. Barış Sarıköse, *Sille Bin Yıllık Birliktelik*, (Konya: Çizgi Kitapevi, 2009).

²²³Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 105, 180

²²⁴Sezen, *age*, 215.

²²⁵Agr, 42.

²²⁶Konya İli ve İlçeleri Tarih Kültür ve Doğal Zenginlikleriyle, 80.

²²⁷Konya Vilayeti Sâl-nâmesi 2, 124.

²²⁸Gümüşçü, *age*, 50.

²²⁹Agr, 42.

- Tepearası: Konya'nın Bozkır İlçesi'ne bağlı bir köydür. 61'i erkek, 68'i kadın olmak üzere toplam nüfusu 129'dur.²³⁰
- Üçkilise: Günümüzde Orhaniye adıyla anılan bu köy Konya'nın Akören İlçesi'ne bağlıdır.²³¹ Köyün adı 16. yüzyılda "Üçkimse" şeklinde anılmış fakat zamanla "Üsküse" ve "Üçkilise" isimlerini almıştır.²³² Suraiya Faroqhi'nin bu ifadelerine rağmen, 1530 tarihli bir Osmanlı kaynağında köyün adı "Üç-kilise" ve "Üç-kenise" olarak geçmektedir.²³³ Daha sonra kayıtlara Orhaniye olarak geçmiştir. Günümüzde 129'u erkek ve 156'sı kadın olmak üzere toplam nüfusu 285'tir.²³⁴
- Yarma: Burası Konya-Adana karayolu üzerinde, Konya il merkezine 35 km uzaklıkta merkez Karatay İlçesi'ne bağlı bir yerleşim yeridir.²³⁵ Bazı kaynaklarda Yarma'nın günümüzdeki toplam nüfusu 1.473 kişi olarak geçmektedir.²³⁶ Yaklaşık 55 hanede eğitim ve tarım gibi nedenlerle mevsimsel göç yaşanmaktadır. Geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Kasabada buğday, arpa gibi hububatlar, şekerpancarı, aspir gibi endüstri bitkileri ve yem bitkileri yetiştirilmektedir.²³⁷
- Yelibel: Haritada Karaman'ın güneydoğusunda bulunmaktadır. Günümüzde bu adla anılan bir yerleşim yeri yoktur. Ancak Karaman'ın Ermenek İlçesinde aynı adı taşıyan bir yayla bulunmaktadır.²³⁸
- Yenice: Köyün adı 16. yüzyıl kaynaklarında "Lârende Kazasına bağlı Yenice Karyesi" olarak geçmektedir.²³⁹
- Yerköprü: Konya merkeze yaklaşık 110, Karaman'a ise 70 km uzaklıkta Hadim İlçesi sınırları içerisindedir. Şelalesi ile meşhurdur. Şelalenin 300-400 metre uzağında küçük bir elektrik santrali vardır.²⁴⁰
- Yunuslar: 16. yüzyıl Osmanlı kaynaklarında adı geçmektedir.²⁴¹ Konya'nın Beyşehir İlçesindeki Doğanbey Bucağı'na bağlı bir köydür. 124'ü erkek, 113'ü kadın olmak üzere toplam nüfusu 237'dir.²⁴²
- Yüyükburun: Haritada Yüyükburun olarak geçen köy günümüzde Hüyükburun adını almıştır. Karaman'ın Ayrancı ilçesine bağlıdır. Toplam nüfusu 187'dir.²⁴³
- Zosta: Köyün adı 16. yüzyıl kaynaklarında Zosta olarak geçmektedir.²⁴⁴ Köy içinde bulunan bir kuyunun yer altı suyunun akıntılı oluşu nedeniyle, komşu köy

²³⁰Agr, 42.

²³¹Suraiya Faroqhi, *Osmanlı'da Kentler ve Kentliler*, Çev. Neyyir Berktaş, (İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2011), 248; Agr, 42.

²³²Faroqhi, *age*, 248.

²³³387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 76, 90.

²³⁴Agr, 42.

²³⁵http://www.karatay.gov.tr/default_B0.aspx?content=1004

²³⁶Agr, 42.

²³⁷http://www.karatay.gov.tr/default_B0.aspx?content=1004

²³⁸Karaman Yıllığı, 92.

²³⁹Aköz, *age*, 196; 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 76, 90.

²⁴⁰<http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=26444>

²⁴¹387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 76.

²⁴²Agr, 42.

²⁴³Agr, 70.

²⁴⁴Aköz, *age*, 34; 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I, 76, 90.

Kızılkuşu'ya nazire olarak Zosta adı değiştirilip Akarkuşu ismi verilmişken daha sonra kuyu sözcüğü köy gibi okunarak "Akarköy" denmiştir.²⁴⁵ 1922 yılında nüfusu 154 kişi iken hane sayısı 28 idi.²⁴⁶ Günümüzde Karaman'ın Kâzımkarabekir İlçesi'ne bağlı bir köydür. Toplam nüfusu 452'dir.²⁴⁷

III. Dağlar

- Armutlu Dağ: Armutlu Köyü, Konya'ya 90 km, Bozkır İlçesi'ne 45 km mesafededir. Armutlu'nun doğusunda Hamzalar, batısında Taşbaşı, güneyinde Bağbaşı, kuzeyinde Sarioğlan ve Kızılçakır köyleri bulunmaktadır. Armutlu Dağ ise bu köyün sınırları içerisinde.²⁴⁸

- Avdan Dağı: Konya'nın Ilgın İlçesine bağlı Avdan Köyü'nde yer alan bir dağdır.²⁴⁹

- Bosola Dağ: Bu dağın bulunduğu köy kaynaklarda Bosola Köyü veya Özyurt Köyü olarak geçmektedir.²⁵⁰

- Dinek Dağ: Osmanlı Devleti'nin son zamanlarında idari taksimatta Dinek bucak merkezi olmuş ve Bozkır İlçesi'ne bağlanmıştır. Daha sonra Konya'ya merkez bucağı olarak bağlanan Dinek, Cumhuriyetin ilk yıllarında Çumra'nın ilçe olması ile de Çumra'ya bağlanmıştır. Dinek uzunca bir süre Çumra'ya bağlı bir nahiye olarak kaldıktan sonra 1972 yılında belediye kurularak kasaba olmuştur. Dinek Dağı da bu kasabanın sınırları içerisinde yer almaktadır.²⁵¹ 1922 yılında ise bu yerleşim yerinde 45 hane ve 121 kişilik nüfus bulunduğu anlaşılmaktadır.²⁵²

- Karadağ: Karadağ, kuzeydoğu-güneybatı doğrultusunda uzanan Orta Anadolu volkan kuşağının güneybatı ucunda yer almaktadır.²⁵³ Sille Nahiyesi, Sızma Köyü doğusundadır.²⁵⁴ Karadağ volkanik kütlesi 2.271 m yüksekliğinde sönmüş bir yanardağdır. Karaman'ın 48 km kuzeyinde yer almaktadır. Bu volkanik kütle ve çevresi, farklı jeolojik zamanlara ait katmanların bir arada bulunduğu bir yapı özelliği gösterir.²⁵⁵ Karadağ'ın en yüksek tepesi olan Mahalaç Tepesi'nde (2.288 m) kutsal bir mağara vardır.²⁵⁶ Bu tepenin kuzey tarafında ve kilisenin hemen altında batıya doğru, Hristiyanlık dönemine ait duvar

²⁴⁵<http://www.definelerim.com/bazi-ilce-ve-koylerin-eski-isimle-anlatimi-t3319.html>

²⁴⁶Hüseyin, *age*, 36.

²⁴⁷Agr, 70.

²⁴⁸<http://www.armutlukoyu.net/koyumuz/hakkinda>; Ayrıntılı bilgi için bkz. Yusuf Küçükdağ, *Bozkır Armutlu Tarihçesi ve Sosyo-Ekonomik Yapısı*, (Konya: Çizgi Kitapevi, 2008).

²⁴⁹BCA, 42E7/230.0.0.0.; <http://maps.google.com>

²⁵⁰Gülcan, *age*, 283.

²⁵¹<http://www.dinek.8m.com/gecmisdinek.htm>

²⁵²Hüseyin, *age*, 35.

²⁵³Tahsin Tapur, *Karaman Şehir Coğrafyası*, (Konya: Çizgi Kitapevi, 2009), 24.

²⁵⁴Üçer, Koman, *age*, 37.

²⁵⁵Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 79, 82.

²⁵⁶Boynukalın, *age*, 65.

kalıntılarının olduğu sahada iki adet hiyeroglif yazıt bulunmaktadır.²⁵⁷ Dağın eteklerinde 4. ve 9. yüzyıllar arasında (Bizans devri) inşa edilmiş birçok kilise, manastır, bazilika, konut ve mezarlık bulunmaktadır.²⁵⁸

- Karacadağ: Bu dağ Karapınar Kazası dolaylarındadır.²⁵⁹ İç Anadolu Bölgesi'nde Konya'ya 145 km uzaklıkta Ankara'ya 120 km uzaklıkta olan Karacadağ Köyü, batısı Karacadağ'ın eteğinde bulunan düz bir araziye kurulmuştur.²⁶⁰

- Karapınar Dağı: Haritaya göre Konya'nın Karapınar İlçesi'nin güneybatısında bulunmaktadır.²⁶¹

- Lorası Dağ: Kaynaklarda Loras Dağı olarak geçen bu dağ Konya dolaylarındadır. Loras kelimesi sahra ve bozkır anlamını taşıdığı için dağa bu isim verilmiştir.²⁶²

- Manda Dağ: Karaman'a bağlı Yollarbaşı Kasabası'nın güneyinde yer almaktadır.²⁶³

- Meke Dağ: Ayrancı İlçesi'nde bulunmaktadır.²⁶⁴

- Ulusivri Dağ: Konya'nın Yalılıyük İlçesi'nde bulunmaktadır. Yüksekliği 2.100 metredir.²⁶⁵

IV. Nehirler

- Akpınar Çayı: Karaman'ın Ayrancı İlçesi'nin Akpınar Köyü'nde çıkmaktadır. Çayın bulunduğu köye beyaz bir taşın içinden çıkan pıardan dolayı Akpınar adı verilmiştir. Çok eski bir yerleşim yeridir.²⁶⁶

V. Göller

- Akgöl: Bu göl sazlıklarıyla tanınan bir göldür. Ayrancı ve Ereğli ilçelerinin sınırları içerisinde bulunmaktadır. Karaman'a yaklaşık 60 km uzaklıktadır. 1987'de yapılan çalışmalar sırasında bu gölde 200'den fazla kuş çeşidi gözlemlenmiştir. Burası aynı zamanda hayvancılık için de elverişli bir yerdir. Sazlık avcılık ve kuş gözlemciliği turizmi için önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Karaman Valiliği 1992 yılında sazlığı doğal sit alanı ilan ederek koruma altına almıştır. Valiliğin bu girişimi sonuç vermiş ve bölge Bakanlar Kurulu tarafından 1995 yılında "*Akgöl ve Çevresi Tabiat Koruma Alanı*" olarak kabul edilmiştir.²⁶⁷

VI. Yollar ve Köprüler

²⁵⁷Mehmet Kurt, "Karadağ-Mahalaç Tepesi (Karaman) Üzerine Bir Araştırma", *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi (KMÜ) Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Yıl 15, Haziran 2013): 41.

²⁵⁸*Karaman Yıllığı*, 61.

²⁵⁹Üçer, Koman, *age*, 35.

²⁶⁰<http://www.karacadag.bel.tr/?SyfNmb=2&pt=Hakkımızda>

²⁶¹BCA, 42E7/230..0.0.0/138.8..1.

²⁶²Üçer, Koman, *age*, 60.

²⁶³http://tr.wikipedia.org/wiki/Yollarbaşı,_Karaman

²⁶⁴Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 80.

²⁶⁵<http://wikimapia.org/14432032/tr/Ulu-Sivri-I-2100M>

²⁶⁶Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 105, 196.

²⁶⁷*Karaman Yıllığı*, 87, 88.

• Akköprü: Türklerde ak rengi batı yönünü göstermektedir.²⁶⁸ Karaman-Yeşildere yolu üzerinde Karaman'a 29 km uzaklıkta tarihi Akköprü çevresinde ve İbrala Çayı vadisinde yer alan bir yapıdır.²⁶⁹ Köprü tamamen kesme taştan ve tek gözlü olarak inşa edilmiştir. Kitabesi bulunmamaktadır.²⁷⁰

• Bağdat Hattı: Bu hat [Osmanlı Devleti](#) tarafından 20. yüzyılın başlarında [İstanbul](#) ile [Bağdat](#) arasında inşa edilen demiryoludur. Bu yol [Konya](#), [Halep](#) ve [Musul](#) üzerinden Bağdat'a bağlanmıştır. Alman İmparatoru Kayser II. Wilhelm, ikinci İstanbul ziyaretinde (1898) İstanbul-Bağdat Demiryolunun Alman firmalarına verilmesi vaadini almıştır ve bu hattın söz konusu haritada geçen kısmı 1904 yılı Ekim ayında tamamlanmıştır. 1917 yılına ait söz konusu haritada yer verilen ve Bağdat Hattı olarak adlandırılan bu demiryolu haritanın ifade ettiği önemli ve ilk bakışta göze çarpan bir değerdir.²⁷¹

SONUÇ

Sonuç olarak şunu söylemek mümkündür ki bu harita görüldüğü gibi zamanımızdan yaklaşık bir asır önce çizilmiş bir haritadır. Dolayısıyla Konya-Karaman-Ereğli üçgeni ve çevresini tanıtmaktadır. Yerleşim yerleri, yollar, dağlar, köprüler, nehirler gibi pek çok coğrafi ve aynı zamanda tarihi bilgiler ihtiva etmektedir.

Haritada geçen isimlerin büyük bir kısmı bugün de kullanılan isimlerdir. Çok az bir kısmı ise değişime uğramıştır. Haritada yer alan ve günümüzde varlığını farklı isimler altında sürdüren, tespit edebildiğimiz yerler Almasen (Elmasun), Bozola (Bosola, Özyurt), Dedem Köy (Dedemli), Değle (Üçkuyu), Divle (Üçharman), Fisandon (Dereköy), Gúdelsin (Gödelsün), Gündere (Güldere, Gündere), İbrala (Yeşildere), Kasaba (Kâzımkarabekir), Kızıllar (Taşkale), Kilisecik (Kisecik), Otamış (Hotamış), Sarıkızlar (Sarıkız), Şadem (Hadim), Üçkilise (Orhaniye), Zosta (Akarköy) ve Lorası Dağ (Loras Dağı)'dır.

Bazı isimler hakkında ise haritada yer almasına rağmen açıklayıcı bilgilere erişilememesinin sebebi muhtemelen ya bugün yerleşim yeri olarak kullanılmamasından ya da isimlerinin değişmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Bu sebeplerden dolayı adına herhangi bir kaynaktan rastlayamadığımız isimler Akçahat, Alaca Köy, Asarlık, Aydan, Bayanlı, Biber, Boyalar, Çomak Yayla, Çorte, Eğri Köy, Endaret, Gökdere, Hacımüdir Yaylası, Hayrat Köy, Kalukluk, Kamışlık, Kavaklı, Kazlar, Kıroğlu Köyü, Kızıl Yayla, Köstük Han, Küpçüler, Maştid, Yer Yayla, Yörük Yayla, Çarçak Dağ, Koşar, Dağ, Kuyusu Dağ, Hocaçay, Aka Köprüsü ve Kara Köprü'dür.

Ülkemizde geçmişte kullanılan yer isimleri zaman zaman değişime uğramıştır. Bu değişim bazı isimlerde eskiyi çağrıştırabilecek şekilde olurken, bazı yer isimlerinde ise kökten bir değişim söz konusu olmuştur. Mesela *Kavania-İkonium-Konya* birbirini çağrıştıran isim değişikliğine örnek iken *Üçkimse-Üsküse-Üçkenise-Üçkilise-Orhaniye*

²⁶⁸Üçer, Koman, *age*, 40.

²⁶⁹Uysal, Alodalı, Demirci, *age*, 343.

²⁷⁰*Karaman Yıllığı*, 74.

²⁷¹ Ayrıntılı bilgi için bkz., Albayrak, *agm*, 1-38.

şeklindeki bir isim değişikliği ise kökten değişime bir örnektir. Bu tür değişimler yer adları konusunda araştırma yapan kişiler için zorluk teşkil etmektedir. Dolayısıyla bazı hataların ortaya çıkması veya bazı yer adlarıyla ilgili bilgi bulunamaması kaçınılmaz hale gelmektedir.

Bir takım zorluklara rağmen söz konusu harita üzerinde yapılan bu çalışma, bölgenin o günkü durumu ve tarihsel süreç içerisindeki değişimi ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır.

Kaynakça

Aköz, Alaaddin, *Kanunî Devrine Ait 939-941/1532-1535 Tarihli Lârende (Karaman) Şer'îye Sicili Özet-Dizin-Tıpkıbasım*, Konya: Tablet Kitabevi, 2. Baskı, (2006).

Albayrak, Mustafa, "Osmanlı-Alman İlişkilerinin Gelişimi ve Bağdat Demiryolu'nun Yapımı", *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarih Araştırmaları ve Uygulama Merkezi Dergisi (OTAM)*, C.VI, (1995): 1-38.

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA): 42E7/230..0.0.0/138.8..1.

Bildirici, Mehmet, *Bildirici Ailesinin Kökenleri*, İstanbul, (2002).

Boynukalın, İbrahim Rıfkı, *Bütün Yönleriyle Karaman İli Ermenek-Kazım Karabekir-Ayrancı*, İstanbul, (1990).

Duru, Rıza, *Karadağ'ın Gizemli Konuğu Gertrude Bell*, Duru Sarrafiye Kültür Yayınları 3, Baskı MRK, Balkan Ciltevi.

Faroqhi, Suraiya, *Osmanlı'da Kentler ve Kentliler*, Çev. Neyyir Berktaş, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, (2011).

Gülcan, D. Ali, *Karaman Mahalle, Kasaba ve Köyleri Tarihçesi*, Yayınlayan M. Yavuzaslan, (1989).

Gümüüşçü, Osman, *XVI. Yüzyıl Larende (Karaman) Kazasında Yerleşme ve Nüfus*, Ankara: Türk Tarih Kurumu, (2001).

Karakaya, Derya, *Eskil/Karapınar Kazası Vakıf Eserleri*, Konya: Çizgi Kitapevi, (2012).

Karaman Temettü'ât Defterleri H.1256-1261/M.1840-1844, XIX. Yüzyılda Karaman'ın Sosyo Ekonomik Durumu Lârende Mahalleleri Temettü'ât Defterleri, Haz. Doğan Koçer, C.1, Karaman, (2007).

Karaman Yıllığı, 2. Baskı, Ankara: T. C. Karaman Valiliği Yayını, (1997).

Konya İli ve İlçeleri Tarih Kültür ve Doğal Zenginlikleriyle, Konya, (1997).

Konyalı, İbrahim Hakkı, *Abideleri ve Kitabeleriyle Karaman Tarihi Ermenek ve Mut Abideleri*, İstanbul: Baha Matbaası, (1967).

Konya Vilayeti Sâl-nâmesi 2 (Hicri 1286), Çev. Mehmet Eminoğlu, Konya Büyükşehir Belediyesi Yayınları: 117, (2007).

Konya Vilayeti Sâl-nâmesi 12 (Hicri 1296), Çev. Mehmet Eminoğlu, Konya Büyükşehir Belediyesi Yayınları: 163, (2011).

Kurt, Mehmet, "Karadağ-Mahalaç Tepesi (Karaman) Üzerine Bir Araştırma", *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi (KMÜ) Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Haziran 2013, Yıl15, Sayı 24, (2013): 39-45.

Küçükdağ, Yusuf, *Bozkır Armutlu Tarihçesi ve Sosyo-Ekonomik Yapısı*, Konya: Çizgi Kitapevi, (2008).

Sapancalı H. Hüseyin, *Karaman Ahval-i İctimaiyye Coğrafiyye ve Tarihiyyesi 1338 R./1341 H.* (Birinci Kitap), Yayınlayan: İbrahim Güler, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, (1993).

Sarıköse, Barış, *Sille Bin Yıllık Birliktelik*, Konya: Çizgi Kitapevi, (2009).

Sezen, Tahir, *Osmanlı Yer Adları (Alfabetik Sırayla)*, Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayın Nu: 21, (2006).

Sümer, Faruk, *Oğuzlar (Türkmenler)*, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı (1999).

Tapur, Tahsin, *Karaman Şehir Coğrafyası*, Konya: Çizgi Kitapevi, (2009).

Uysal, Abdullah, Alodalı, Necati & Demirci, Musa, *Dünü ve Bugünüyle Karaman Kültür-Tarih- Coğrafya*, Konya: Karaman Yunus Emre Kültür Derneği Yayınları No: 2, (1992).

Üçer, S. Sırrı & Koman, M. Mesud, *Konya İli Köy ve Yer Adları Üzerine Bir Deneme*, Konya: Konya Halkevi Tarih, Müze Komitesi Yayınları, Seri 1, Sayı 3, (1945).

387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530) I Konya, Bey-şehri, Ak-şehir, Larende, Ak-saray, Niğde, Kayseriyye ve İç-il Livâları, Haz. Ahmet Özkılınç vd., Ankara: Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu:32, Defter-i Hâkânî Dizisi: III, 1996).

<http://maps.google.com/maps?oe=utf8&rls=org.mozilla:tr:official&client=fir>
<http://efoxa&q=konya+karaman+ere%C4%9Fl+haritas%C4%B1&um=1&ie=UTF8&hq=&hnear=0x14d7b9f1c05d7717:0x5499ed0c76ceffd1,Ere%C4%9Fl,+Konya+Province&gl=tr&sa=X&ei=SLx7UKmHGSSxhAeTz4GICA&ved=0CBwQ8gEwAA>

http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&reort=wa_idari_yapi_10sonrasi.RDF&p_il=42&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=pdf

http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&reort=wa_idari_yapi_10sonrasi.RDF&p_il=70&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=pdf

http://tr.wikipedia.org/wiki/Yollarbaşı,_Karaman

<http://wikimapia.org/14432032/tr/Ulu-Sivri-İ-2100M>

<http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=26444>

<http://www.armutlukoyu.net/koyumuz/hakkında>

<http://www.bizimkonya.com/guneysinirresimleri.html>

<http://www.bucakkisla.tr.gg/Karaman-h-%26%23305%3Bn-K.oe.yleri.htm>

<http://www.definelerim.com/bazi-ilce-ve-koylerin-eski-isimle-anlatimi-t3319.html>

<http://www.dinek.8m.com/gecmisdinek.htm>

<http://www.guneysinir.bel.tr/haberler/guneysinir-tarihine-bir-katki-elmasun-temettuat-defteri.html>

http://www.islik.bel.tr/forum.asp?konuyu=oku&konune=17&baslik=hasanoba_konyu_konya_karapinar_hasanoba

<http://www.karacadag.bel.tr/?SyfNmb=2&pt=Hakkımızda>

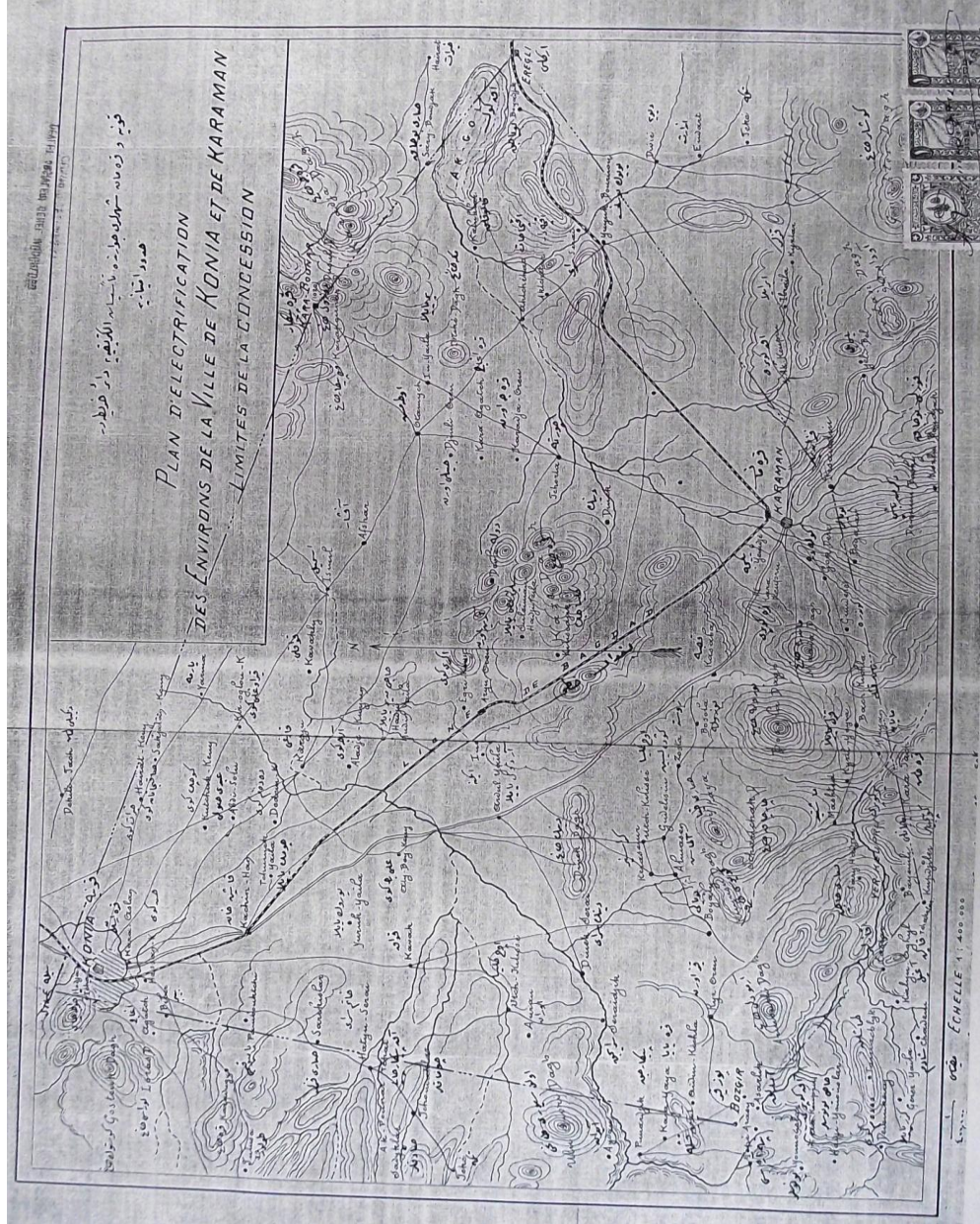
http://www.karatay.gov.tr/default_B0.aspx?content=1004

<http://www.taskale.bel.tr/menuler.asp?id=42>

EKLER

Ek 1:

1917 yılında Konya-Karaman-Ereğli Bölgesi

(BCA , 42E7/230..0.0.0/138.8..1.)

Ek 2:

Günümüzde Konya-Karaman-Ereğli Bölgesi

(<http://maps.google.com>)

